

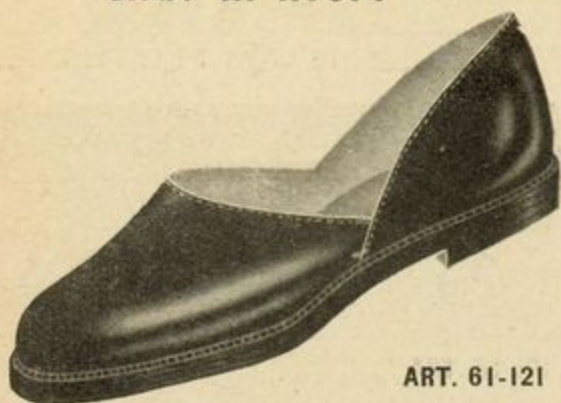
BRUGSFORENINGS~BLADET

28 OKTOBER 1941 · 14 AARGANG · NUMMER 22

PÆRESKUDER I HAVN · MALERI AF GROSS

Lidt af hvert —

ART. 61-121

Herre-Kapsko i sort H. Chevreaux. Den er let og smidig, særdeles behagelig til Hjemmebrug, og faas i Størrelserne 39-46

Pris Kr. 17,50

Den samme Sko i sort Lak hedder Art: 61-110 og koster pr. Par

Kr. 18,75

ART. 36-113

Sort Chevreaux Dame-Remsko med Trykknappspænde og 5 cm betrukken Hæl. Den er fremstillet ortopædisk med Staalgelenk og forstærket Svang. Føres i Størrelserne 35-42 og koster

Kr. 25,25

ART. 68-133

Pige Remsko med Flæk og Trykknappspænde. Den er i sort Lak og har helt Skindfoer. Priserne er for Størrelserne

25-27	Kr. 13,80
28-30	" 15,70
31-35	" 17,60

De faar Skoene gennem Deres Brugsforening

F. D. B.s SKOTØJSFABRIK

Nu kan De bestille

Blomsterløg

i Brugsforeningen

Forlang F. D. B.s Bestillingsseddel

GM^s

**ACETYLEN-
LAMPE**

Nr. 127. L.

DRIFTSSIKKER —

LYSSTÆRK

AKTIESELSKABET

GLUD & MARSTRANDS

FABRIKER

DEN *tredie* MULIGHED

HVOR lidt Genklang Professor Thorkil Kristensens Konklusioner paa Foredraget ved Andelskole-Mødet end fandt i Forsamlingen, maa Deltagerne være Professoren taknemmelig for, at han med saa stor Klarhed og i saa blændende Form stillede Problemet: Stat eller Individ — og dermed viste ind til *Kernen* i Andelsbevægelsens Fremtidsspørgsmål.

Med Henblik paa den fremtidige Samfundsordning traadte Professoren i Skranken for en vidtdekkende Planøkonomi: Ved en gennemført Løn-, Pris- og Valutareguleringspolitik burde Staten sikre sig Kontrollen over Erhvervslivet og saaledes afbalancere de forskellige Monopol-Interesser mod hverandre. *Liberalismen* som økonomisk Begreb havde udspillet sin Rolle i det moderne Samfund. Til Fri-Konkurrencen blev der kun en beskeden Plads.

Skønt Professoren kunde tænke sig en vis erhvervsmæssig Frihed indenfor de givne statslige Rammer, stod Konturerne i hans Fremtidssamfund skarpt optrukne. Man tog ikke Fejl af Hvidt og Sort.

SKAL man se historisk paa Problemet, har Professoren Ret. Enhver ser nu tydeligt Resultatet af de frie Kræfters Spil i forrige Aarhundrede: Krig og Kriser, Arbejdsløshed og Nød — mens uhyre Rigdomme opsamledes paa faa Hænder. Det er fristende som Modstykke hertil at stille Staten op som de *svageres Beskytter*.

Hvis Spørgsmaalet da var: Pro eller Kontra, var der vel næppe meget at betænke sig paa. Trods Liberalismens iøjnefaldende fremskridtsskabende Værdier kunde ingen ansvarsbevidst Borger roligt se paa den Undertrykkelse af de svage og magtesløse i et Samfund, hvor Kapitalismen havde frit Slag.

Men Spørgsmaalet er ikke: Pro eller Kontra. Der findes en tredje Mulighed, hvis Virkninger paa Samfundet de Lærde hidtil er kommet lidt nonchalant henover, nemlig *Andelsbevægelsens Indflydelse paa Prisdannelse og dermed den økonomiske Samfundsstruktur som Helhed*.

Ganske vist indrømmede Professor Thorkil Kristensen Andelsbevægelsens betydningsfulde Funktioner indenfor det statskontrollerede Samfund, men Bemærkningerne havde nærmest Karakter som en Høflighed overfor Værten og blev til en god Vittighed, da Taleren spændte

Monopoler og Andelsbevægelse for samme Vogn.

Skal Andelsbevægelsen vurderes efter *Format*, er den ikke tjent med at faa anvist en Krog i Samfundslivet som Virkefelt — Side om Side med mer eller mindre anerkendte Monopoldannelser — men da maa den gives Frihed til at vokse sig ud af alle Rammer og blive selve *Saltet* i Samfundsmaskineriets udviklede Processer.

DET er rigtigt, at Liberalismens Frihedsbegreber, den Enkeltes uhindrede Adgang til videst mulig Udfoldelse af Personlighed, Evner og Kræfter, førte til Slaveri for de mange, der ikke kunde følge med i Kapløbet. Naar de store brød Lanser, var det altid de smaa, der betalte Krigsomkostningerne. Der opstod dybe Kløfter mellem Rigdom og Fattigdom, en Afgrænsning i Interessegupper, som skabte *Klassekampen*. Denne Kløft mellem Besiddende og Ikke-Besiddende spaltede ogsaa Nationerne, idet Landene med den svageste Økonomi trak sig ind i sig selv bag høje Toldmure og andre Beskyttelsesforanstaltninger, indtil Atmosfæren var saa mættet med Krig, at Krig var den eneste Løsning.

Men har Liberalismens Principper dermed spillet saa afgørende Fallit, at de aldrig igen kan danne Grundlag for Samfundsstrukturen? Hvis dette var Tilfældet og Planøkonomi den eneste Vej ud af Uføret, stod Andelsfolket overfor den nedslaaende Kendsgerning pludselig at se sin Handlekraft lammet af Statsindgrebenes initiativdræbende Favntag.

Det er en Selvfølge, at Andelsbevægelsens Tanker ligger al kunstig Økonomi fjernt. Kun støttet af *den frie Prisdannelse* kan vi faa fuld Fordel af, at vi er de mange, der løfter i Flok. Enhver, der fører sit Ansvar overfor Bevægelsen, vil derfor spørge: Skal vi spærres ind i en endnu strammere Planøkonomis Rammer, eller skal alle Mennesker paa lige Fod have fuld Adgang til Jordens Rigdomme, hvor de end maatte findes.

Det sidste betyder ikke en Tilbagevenden til Aarhundredskiftets anarkistiske Tilstande. Liberalismen i sin gamle Form vender aldrig tilbage, thi den har nu faaet sin *Sikkerhedsventil*, som altid vil kunne advare mod dens Gverdrivelser, nemlig *Andelsbevægelsen*.

DET, der var galt i den gamle Liberalismes Tid, var *Fordelingsspørgsmaalet*. Der var intet Organ, som kunde

regulere en normal Udvikling. Hvis Væverne i Rochdale havde aabnet deres Butik i Tudsestræde et Aarhundrede før, eller Liberalismen først havde begyndt at udfolde sig paa et Tidspunkt, da de kooperative Bevægelser var stærke, vilde meget i Verden have set anderledes ud i Dag. Men at opstille et saadant Eksperiment er vel i Virkeligheden at bytte Aarsag og Virkning, eftersom Andelsbevægelsen var et Resultat af en ud over alle Grænser drevne Individualisme. Og en Andelsbevægelse i sin Vorden kan vel nok virke stimulerende i Kraft af sit ideelle Indhold, men som Magtfaktor er den uden Betydning.

Først efter Aarhundredskiftet fik Andelsbevægelsen en *Magtstilling*, som sikrede dens Indflydelse, men da var det for sent. Truster og Monopoldannelser beherskede Samfundslivet, og selv om de energisk blev bekæmpet af Arbejderbevægelsens faglige Organer, fik ogsaa disse — tvunget af Nødvendighedens Love — en monopolistisk Karakter. Lidt efter lidt gled vi ind i Statsindgrebenes og Planøkonomiens Periode. Mindre og mindre blev levnet det private Initiativ.

I dette System delte Andelsbevægelsen Vilkaar med den private Handel, selv om Forudsætningerne var forskellige. Importreguleringer — under hvad Navn de saa tog Skikkelse — indsnævrede Omsættens Omfang. Det betød en Nedgang i en Del af den private Handels Netto-Indtægter, og det var slemt nok for den enkelte, der fik det at føle. Men ti-fold værre var det for Andelsbevægelsen — i Særdeleshed Forbruger-Bevægelsen — som paa den reducerede Omsættelses-Basis var afskaaret fra at vise det fulde Omfang af sin Styrke. Indenfor Kvota-Systemet var Brugsforeningerne vel nok i Stand til at afdække visse *Skævheder* i Prisdannelse, men i det store afgørende Opgør med Truster og Karteller blev Kampen standslet, netop som den var begyndt.

I dette Øjeblik kan der naturligvis ikke rokke ved disse Tilstande. Krigsøkonomi er Planøkonomi og kan ikke være andet. Anderledes paa længere Sigt. Naar imidlertid Andelsbevægelsen og Handelen sætter deres Lid til en Fremtid, der afsætter en videre Margin for økonomisk Frihed end hidtil, da er det som sagt ud fra helt forskellige Forudsætninger.

Der er ikke noget at sige til — eller det er i hvert Fald forklarligt — at den dygtige Forretningsmand ser sin Fordel i at operere i et Samfund, hvor Kræfternes frie Spil giver ham Muligheder for at udnytte et personligt Initiativ. Og saalænge et saadant Initiativs Afkastning holdes indenfor en rimelig Grænse, er alt i Orden. Men hvor er Grænsen? Man kan ikke lade Manden selv sætte Grænsen, thi ud fra et rent objektivt Samfundssynspunkt er han en farlig Mand, som vil benytte sin Magt til at berige sig paa andres Bekostning.

Disse Tendenser skal Andelsbevægelsen holde i Skak. Her er i den simpleste

(Fortsættes Side 768)

HOLLYWOOD SAGA

Efteraaret 1913 sad fire 25-aarige Mennesker et Sted i New York og diskuterede deres noget usikre Fremtid. En Sagfører mellem dem foreslog Film ... nej, det var det sidste, de vilde være med til. Saa bød han paa en Cigar, inviterede til en fransk Film, hvori Sarah Bernhard spillede Hovedrollen. Da de igen sad i Stuen, grundlagde de et Filmselskab, der begyndte sine Optagelser et Sted i Californien, hvor Solen næsten skinnede hele Aaret rundt, og hvor Grundene var billige. Saa dan begyndte det Filmens Eventyr, der hedder Hollywood.

Af Magister

JØRGEN BUDTZ-JØRGENSEN

HOLLYWOOD er Filmens Hovedstad, Drømmenes By for utallige ubefæstede Sjæle, der længes mod Eventyret og Berømmelsen. Hollywood er Filmstjernernes, Succesernes, Skandalernes og Illusionernes By, mere storslaet, fantastisk og eventyrlig end nogen østerlandsk Stad, vi læser om i »Tusind og een Nat«. Den lyser forjættende som en straalende og spraglet Kunstens Dyrehavsbakke, den beskæftiger Millioner af Menneskers Tanker Jorden over, den trænger sig paa i Avisernes Overskrifter, og den viser sit Ansigt hver Aften i Alverdens Biografer.

Overfladelivet, Ukulturen, den blændende Luksus, den hurtige Berømmelse og den lige saa hurtige Glemsel, Reklamen, Sexappealen og Skandalerne er den Side af Hollywood, vi hyppigst præsenteres for i Skildringer derovre fra. Men Hollywood er noget andet og mere end dette. Den er ogsaa Arbejdets By, hvor en Række af Verdens bedste og kunstnerisk mest værdifulde Film er blevet til. Og det er først og fremmest i Kraft heraf, at Hollywood er blevet Filmens Hovedstad.

NU har ogsaa den Side af Hollywood faaet sin Skildring i William C. de Mille, en ældre Broder til den berømte Filmsinstruktør Cecil B. de Mille. Han har været med i amerikansk Film fra den første famlende Begyndelse til Talefilmens endelige Sejr, og i sin Bog »Hollywood Saga« fortæller han som den første Hollywoods og Filmens eventyrlige Historie, set inde fra af en Mand, der selv har gjort hele Pionérarbejdet med og ydet et væsentligt Bidrag til Filmens kunstneriske Udvikling.

William C. de Mille forlod som ung Menneske Broadway og tog til Hollywood for at være der tre Maanedre. Han blev der tyve Aar! Han havde gjort Nar af sin Broder Cecil B. de Milles fantastiske Filmdrømme og havde afslaaet en Andel paa 5000 Dollars i det nystiftede Lasky Company med den Motivering, at han vilde spare sine Penge, saa han kunde betale Cecil's Rejse tilbage, naar denne var gaaet fallit. Det var i 1913. William de Mille indrømmer, at han knap fire Aar senere kunde have solgt sin Andel for mere end to Millioner Dollars!

Dengang blev hele Markedet behersket af en stor Film-Trust, der førte Krig med de andre Selskaber. Studierne var fyldt med Spionage. Da det rygtedes, at en Gruppe intellektuelle Teaterfolk — Cecil var Skuespiller, William Dramatiker og begge tilhørte de en anset Skuespillerfamilie — begyndte at trænge sig ind paa Markedet, gik Spionerne og Sabotørerne i Arbejde. Det nye Selskab maatte for enhver Pris ikke have Heldet med sig. Da Selskabet havde brugt alle sine Penge, 20 Tusind Dollars, paa at optage den første Film, ødelagde Sabotørerne Negativeerne ved at lægge dem paa Gulvet og skrabe dem med Hælene, saa de blev fulde af Ridser og Streger og Huller. Paa en eller anden mirakuløs Maade blev der skaffet nye tyve Tusind Dollars, og Filmen blev optaget paany. Og denne Gang løb Selskabet ingen Risiko. Der blev optaget to Negative af hver Scene, og Cecil B. de Mille sad med en Revolver i Bæltet og overvågede hver Stump Film, der blev klippet. Ved to Lejligheder blev der skudt paa ham, da han bar Filmen hjem. Saaledes var de muntre sorgløse Dage i Hollywood for 25 Aar siden.

ALt var dengang meget primitivt. Studierne var nogle uanselige Træskure med et enkelt Omklædningsværelse. Filmene blev optaget paa en lille udendørs Scene, saa de var fuldstændig afhængige af Solen. Naar den gik bag en Sky, standse Arbejdet, en overskyet Dag betød en spildt Dag. Ved de første Tegn til Regn stormede man frem og tilbage og dækkede Kulisserne til med store Presenninger, for at de ikke skulde blive ødelagt. En anden Vanskelighed var den synlige Aande, naar det var koldt. Scenen kunde jo ikke varmes op, hvad der især var slemt for det kvindelige Personale, som maatte arbejde i nedringede Aftenkjoler.

Saa mærkeligt det end lyder var der ogsaa i Stumfilmens Dage Vanskeligheder med Skuespillernes Replikker. Publikum lærte sig nemlig efterhaanden at læse alle Replikkerne af de Optrædendes Mundstiller. Men det skete ofte, at man forandrede de trykte Teksters Indhold efter Filmens Optagelse og derved gav Handlingen en helt ny Retning. Skuespillerne kunde ved Premiererne komme ud for den forbløffende Oplevelse, at de saa sig selv sige og spille en helt anden Rolle, end den de havde indspillet. Skuespilleren kunde for Eksempel se sig selv komme ind i det store Øjeblik og sige: »Her finder jeg min Kone i min bedste Vens Arme« — hvor han oprindeligt havde spillet en om Scene og sagt: »Du ser bleg ud, min Elskede, du er vel ikke syg?« Handlingen og Mimiken harmonerede altsaa ikke altid med Skuespillerens Replik. Det skete ogsaa, at Skuespillerne under Optagelserne kom med improviserede Bemærkninger, der var ret saftige, og som gav den Del af Publikum, der læste Replikkerne paa de Optrædendes Læber, adskillige Chok.

Ogsaa Filmens Nationalitet var og er et Problem, som tilsyneladende er uøseligt. Hvis Filmens Skurk er Kineser, meddeler Udenrigsministeriet Selskabet,

at Filmen dybt har krænkert vore Venner i Kina, og at Selskabets Produktion vil blive udelukket fra det kinesiske Marked, hvis der ikke gøres noget ved Sagen. Det samme Problem findes i Mexico og de sydamerikanske Lande, som overalt i Europa; intet Land vil tolerere, at en af dets Indbyggere ikke er en Hædersmand, modig og tapper. Da Gangsterfilmen »Scarface« var færdigindspillet, opdagede man til sin Rædsel, at den lod skinne igennem, at Skurken var af italiensk Herkomst. Da det ikke gik an at lade Publikum tro, at nogen fra New Yorks Underverden nogensinde havde haft Forbindelse med eller blot hørt Tale om Italien, maatte store Dele af Filmen tages om. I vor Tid er Filmskurken en Mand uden Fædreland.

I FILMENS første Aar kendte man ikke til Trick-Fotografering, og for at den færdige Film kunde faa det rette Sandsynlighedspræg maatte Filmskuespillerne ofte under Optagelserne udføre de mest halsbrækkende Ting, der undertiden kunde bringe dem i direkte Livsfare. Da de Mille indspillede Filmen »Klovnen« med Victor Moore i Hovedrollen, skulde der optages en Scene, hvor en ung Pige forsøger at drukne sig. Men hverken den unge Pige eller Victor Moore, der skulde redde hende, kunde svømme, saa da de laa ude i Vandet, spillede de saa realistisk, som om de virkelig var ved at drukne — hvad de altsaa faktisk ogsaa var. William de Mille gned sig henrykt i Hænderne over denne glimrende Optagelse og gik hen til

CARMEN var en af Cecil B. de Milles første Film, og dermed en af de første amerikanske Helaftefilm. Derudover et Indtryk af en primitiv Scenecopybygning var i 1915. Til venstre Adolphe Menjou, en af de faa Filmsskuespillere, der har været med siden Pionerdagene. Til højre Bebe Daniels, der repræsenterer hvad man i 1920 ansaa for nødvendigt for at illudere Ørkenromantik.

Fotografen for at spørge, hvordan det var gaaet. »Joh —,« sagde Fotografen og trak lidt paa det — og endelig slap det da ud, at han kun havde faaet Begyndelsen af Scenen, fordi han var holdt op at dreje, da han troede, de var ved at drukne!

AARENE 1914—16 blev *Stjernefilmens* Fødselsaar. Den gamle Trust havde stædigt holdt fast ved de korte Film paa et Kvarter eller tyve Minutters Spilletid, men de nye og kunstnerisk ærgerlige Selskaber førte sejrrikt Helaftens-Stjernefilmen igennem.

Men Stjernefilmene førte hurtigt Stjernegagerne med sig. I den voldsomme Konkurrence mellem Selskaberne blev Priserne stadig skruet op. Den bedaarende lille *Mary Pickford* for Eksempel, der fem seks Aar tidligere havde været henrykt for at faa sine fem Dollars om Dagen af Mr. Griffith, var nu Paramounts dyreste Stjerne. Hun fik syv Tusind Dollars om Ugen plus Halvdelen af Fortjenesten paa de Film, hun spillede i. Tingene havde efterhaanden udviklet sig saadan, at Film-magnaten Mr. Zukor begyndte at overveje, om han fremdeles havde Raad til at lade Mary arbejde for sig, eller om han ikke vilde spare en Masse Penge ved simpelt hen at overlade hende hele Studiet mod en ringe Betaling. Men saa tilbød det unge og stræbsomme Selskab »First National« Amerikas lille Kæreste 225.000 Dollars pr. Film for tre Film om Aaret. Da Mr. Zukor ikke havde nogen Mulighed for at tage Tyren ved Hornene, søgte han

at tage den ved Næsen. Han prøvede med rørt Stemme at overbevise Mary Pickford om, at hun længe havde arbejdet alt for haardt og trængte til Ferie. Han vilde give hende Tusind Dollars om Ugen i fem Aar for ikke at bestille noget!

Mary Pickford forlod altsaa Paramount, og Cecil B. de Mille paatog sig tvunget af Omstændighederne at skabe nye Stjerner! Blandt Mack Sennetts Badepiger plukkede han Skønheder som Gloria Swanson og Bebe Daniels ud og gjorde dem til bemærkelsesværdige dramatiske Skuespillerinder. Andre Instruktører fulgte de samme Baner, og skønt Stjerneerne vedblev at være kostbare, var det i Slutningen af 1919 kommet dertil, at de bedste Instruktører og Filmforfattere kunde dokumentere, at Stjerneerne ikke var uundværlige. Stjernesystemet begyndte at vakle, og nu var det Tidspunkt inde, hvor ogsaa Instruktører og Forfattere kunde hævde de store Honorarer.

TALEFILMENS Gennembrud i 1928 blev den store Revolution i Hollywood. Producenterne strittede imod længst muligt, de troede ikke paa det nye og ansaa det hele for et Modelune. Men det store Publikum tog straks Talefilmen til sit Hjerte, og de Biografer, der viste Stumfilm, stod snart gabende tomme. Talefilmen blev trods al Skepticismen i selve Filmens Hovedstad Fremtidens Film.

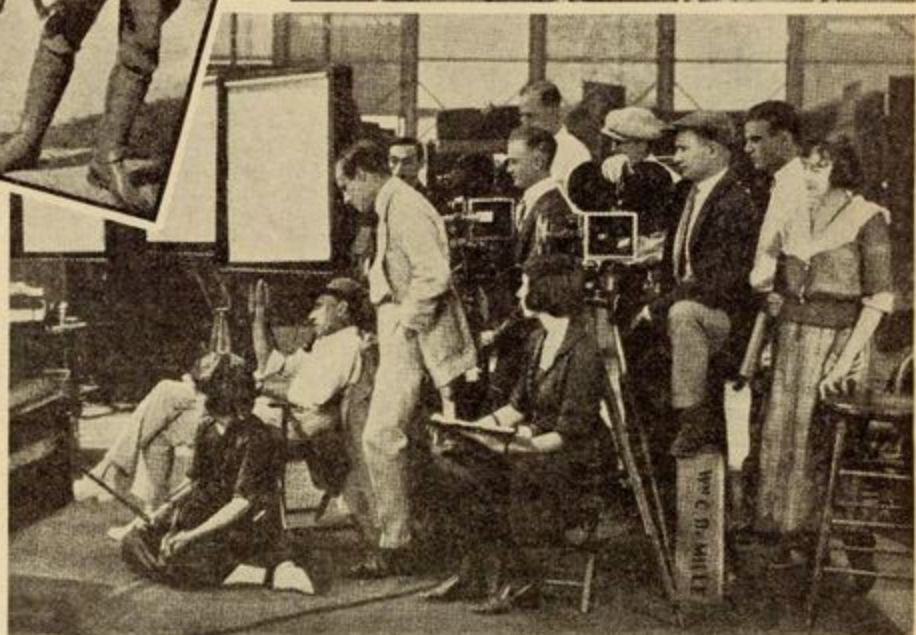
Værst ramte den pludselige Forandring fra Stumfilm til Talefilm Skuespillerne. Mange blev slaaet helt ud, og det var ikke

bare de smaa, det gik ud over, men i næsten højere Grad Hollywoods betydende Navne. Lyden af deres Stemmer forandrede det Indtryk af deres Personlighed, Publikum havde fra Stumfilmens Dage — mens der omvendt var andre Stemmer, der gav deres Indehavere en Glans og Virkningsfuldhed, som Stumfilmens ikke kunde reproducere. John Gilbert, Rod La Roque, Norma Talmadge og Colleen Moore er kun et Par af de mange Stjerner, der maatte opgive deres Plads.

Teknikken bevæger sig imidlertid med hastige Skridt. Paa mindre end to Aar var det gamle Hollywood borte, og i Stedet stod der nu en prægtig ny By, dobbelt saa stor og fuld af fremmede Ansigter. Nu, da Sproget var føjet til, var det blevet baade vanskeligere og dyrere at producere Film. Et jævnt stort Studie har nu otteogtres selvstændige Afdelinger, og der maa halvtreds Funktionærer til at optage saa ligetil et Billede som to samtalende Personer. Filmens tekniske Apparat er vokset enormt, og der er Tusinder af Mennesker, der hver yder sit til en stor Film. Kunstnere, Forfattere og Musikere fra alle Lande er blevet kaldt til Hollywood for at gøre deres Del af Arbejdet. De er der for Filmens Skyld, og de tænker og taler kun om Film. For den, der som William C. de Mille har levet og arbejdet i Filmens Hovedstad fra den første primitive Tid til vore Dage, har Filmens Udvikling formet sig som et Eventyr: Skildringen har han med Rette kunnet give den stolte Titel: *Hollywood Saga*.

CECIL B. de MILLE og Broderen William udstyret som Filmsinstruktører i 1914. Øverst til højre ses William de Mille som Instruktør. Derunder ses han med sin »Stabe«. Damen paa Gulvet i Forgrunden har til Opgave at spille indsmigrende Mus, hvilket havde en gunstig Indvirkning paa Skuespillerens Præstationer.

DE UNGE OG ANDELSBEVÆGELSEN

DET bliver ofte paastaet, at Mennesker er store Egoister. Det passer nu ikke helt ud. Mennesket er baade Egoist og Altruist (uegennyttig, næstekærlig). Dets Handlen er bestemt baade af egen Interesse og af fælles Interesse. Det er et Samfundsvæsen, og det vil gerne, hvis det selv har fundet noget stort og godt, at andre Mennesker faar Del deri. Som man i det enkelte Hjem gerne vil, at Børnene vil føre det bedste i Slægten og Hjemmet videre, saadan ogsaa i Samfundslivet: at en ny Slægt vil tage Arven op. Nu er det jo saadan, at det, der virkelig betyder noget for en, er man angst for at miste. Derfor staar den ældre Slægt ofte med ængsteligt Sind over for Ungdommen, angst for, at den skal svigte de Livsværdier, som for dem var de bærende.

Ængstelsen er begrundet i den Livserfaring, at alt, hvad vi har faaet af godt her i Livet, har vi faaet paa Kampens Vilkår. Og hvad man ikke selv har oplevet, selv maattet kæmpe for (eller grædt for Tabet af) forstaar man ikke helt Værdien af. Og hvad man ikke helt forstaar Værdien af, kan man nu engang ikke kæmpe for med nogen synderlig Varme.

Derfor staar de Værdier, Ungdommen har modtaget som en Selvfølgelighed altid i Fare for at mistes. Tredie Generation er ofte lunken overfor første Generations Kamp.

AARSAGERNE hertil er det vist værd at paavise:

1) En Bevægelse vil altid i sin Begyndelse være stærkt ideelt betonet, være ledet af Mænd med en stærk Tro. Tro og Idealer kalder altid paa Ungdommen.

Der er i alle unge en Trang til at se op til de virkelig store og til det virkelig store.

Det siges ofte, at en Sag staar og falder med de Mænd, der er de ledende. I Begyndelsen vil Mændene altid træde mere frem, end naar Organisationen er stor og stærk. Dermed kommer det personlige Moment i Begyndelsen til at spille en større Rolle end senere.

2) I Begyndelsen vil en Bevægelse være uden faste Rammer. Der er noget ved det formløse, som er i Pagt med Ungdommen selv. Jo større Organisation, desto fastere Ramme; jo bedre organiseret, desto ældre maa en Mand gennemgaaende være for at kunne gøre sig gældende — og desto mere rettroende maa han være. Det gælder naturligvis ikke altid. Men Tendensen er der — og Tendensen er ikke i Overensstemmelse med den villende, men formløse Ungdom.

3) Men væsentligere end det anførte er, at Oplevelsen mangler. Første Generation styrkes af Modstanden. Fremgangen er en Frugt af eget Arbejde. Det giver Humør og Kampglæde — og Tro til endnu

store Resultater. Hvor en Mand staar midt i Kampen for noget, der har hans Tro og Interesse, noget, han kæmper for med Glæde, bliver hans Hjem et levende, talende Hjem. Og hvad Børnene oplever i Hjemmet bliver retningsbestemmende for dem senere i Livet. Gang paa Gang var det gennem Oplevelsen af Uretten, at Viljen blev hærdet til Kamp for Retten.

Den livsfyldte Oplevelse, der kan være over en Bevægelses Vaar, er det kun givet en Generation at opleve. Men Drenge kan opleve det paany i de gamles Fortælling. Og det kan skabe i dem den Modtagelighed og det Sind, der gør, at Drenge der lytter gaar ud som Mænd.

Anden Generation blev tavse; de var gode trofaste Andelsfolk, men Kampglæden var vejet for det stille selvfølgelige Hverdagsarbejde.

De unge, tredje Generation, tog imod Andelsbevægelsen som en Selvfølgelighed, og de har haft Raad til — i Kraft

af Organisationernes og Traditionernes Styrke — at kritisere, men Kritikken var vendt mod Andelsbevægelsen selv. Man blev ikke bange for at stille Krav. Parallet løbende hermed, til Dels som Aarsag, er der sket en

Materialisering og en dermed følgende manglende Idealitet og Tro.

VI staar derfor i en kritisk Periode — ikke mindst, fordi Opgaven nu er dobbelt: at bevare hvad der er naaet og at vinde nyt Land.

Nu vil Ungdommen altid være mere optaget af at vinde frem end at væge.

Opgaven at væge, er jo paa ingen Maade mindre end at tage fat paa nye Opgaver. Men det er langt lettere at faa Ungdommen med, hvor nye Maal skal naas end at faa dem til at holde en Skanse.

Andelsbevægelsen er langt større i sine Muligheder end i sine Resultater. For saa vidt er der nyt Land nok at vinde. Men det maa ikke glemmes, at Formerne vist stort set er fundne, og at nye Opgaver nu mere bliver henlagte til de allerede eksisterende Organisationer at løse. Stærke, velhavende Organisationers Løsning af et Spørgsmaal er hurtig og rationel, men det personlige, opdragende Moment udebliver.

Hertil kommer, at det ideelle Skær, der er over en ny Bevægelse, som maa arbejde sig frem imod haard Modstand, i nogen Grad forsvinder eller i hvert Fald fortoner sig noget den Dag, Bevægelsen har Magt og saa at sige er anerkendt af alle.

Ungdommen vil gerne være med i Kampen for Retten mod Uretten. Og saa længe en Bevægelse er ung, er der ingen Fare for at den skal misbruge sin Magt. Tværtimod. Den kan kun vinde frem i Kraft af sin Idealitet. Anderledes den Dag Bevægelsen har Magt. Faren for Andelsbevægelsen ligger i Dag i, at den kan bruges som Middel til at tjene snævre

økonomiske eller erhvervspolitiske Interesser. Hvis det sker, saa er dens Dage omend ikke talte, saa er i hvert Fald det store i dens Idé forfusket, og dens Mulighed meget begrænset. Og saa vil den bedste Del af dansk Ungdom svigte. For det er jeg sikker paa, at det, der i særlig Grad har gjort og vil gøre dansk Ungdom til gode Medarbejdere for Andelssagen, er Troen paa Andelsbevægelsens Idealitet.

Selvfølgelig spiller Troen paa egen Fordel ved at være Andelsmand en stor Rolle, men sandelig ogsaa Troen paa at det er til Fordel for Stand og det hele Samfund.

EFTER denne Redegørelse for en Del af Aarsagen til, at Ungdommen næppe er saa bevidste Andelsmænd som i Bevægelsens Vaar, vender vi os til Spørgsmaalet om, hvorledes vi skal faa vor Ungdom til at være bevidste og ansvarsbevidste Andelsmænd.

I det foregaaende er Svaret til Dels givet, idet det, der er Minus saa vidt muligt maa ændres til Plus.

Bl. a. har man til Erstatning for Hjemmenes manglende Paavirkning tænkt paa et direkte Ungdomsarbejde, hvor man vilde virke for Andelsbevægelsen gennem:

- 1) Foredrag
- 2) Studiekredsaktivitet
- 3) Lysbilleder og Film
- 4) Litteratur
- 5) Korte Kursus paa Andelsskolen
- 6) Udgivelse af et Blad.

Endelig har der været tænkt paa en direkte Henvendelse til unge, der skal stifte Hjem, for i hvert Fald at gøre dem opmærksomme paa hvilke Muligheder og Fordele f. Eks. Brugsforeningerne kan yde dem.

Alle disse Maader — navnlig Studiekredsarbejdet — er naturligvis brugbare, især brugt af de bestaaende Organisationer, og disse burde tænke mere paa Ungdommen end hidtil sket er, men ellers vil jeg være meget betænkelig ved selvstændige Ungdomsforeninger.

Vi skal jo nemlig ikke i og for sig gøre Ungdommen til Andelsmænd (eller Kvinder); vi skal gøre dem til levende, aandelig vaagne, interesserede unge Mænd og Kvinder — og saa — som Følge af at de er det, skal de blive til gode Andelsfolk.

Derfor vil vi gaa en mere indirekte Vej for at komme ind til Spørgsmalets Kærne.

DER har altid været Uenighed om, hvad Andelsbevægelsen egentlig er. Uenigheden har staaet om, hvorvidt Andelsbe-

GLIMT FRA AND-LS-ÆVN-T Paa Perronen venter bl. a. Dir. Palle Raunkjær, Det danske Forlag (yderst til venstre) og yderst til højre Uddeler Petersen, Ryslinge, og Regnskabschef Truelsen, F. D. B.

vægelsen kun er en økonomisk Bevægelse, eller om den tillige har en social, en etisk Opgave. Paa den ene Side har der været hævdet (Knud Thøgersen): Andelsbevægelsen nyder sin store Tilslutning her i Landet i Kraft af økonomiske Love og ren og skær Nyttelære. Overfor denne Opfattelse, staar en anden; den, der hævder (Severin Jørgensen): »Andelsbevægelsen har et højere Formaal end at øge Befolkningens økonomiske Velvære« — ja, at den gennemført, vil skabe en langt bedre Verden, end den vi lever i i Dag.

Her i Danmark kan vi vist sige, at vel er det rigtigt, at Tusinder og atter Tusinder er bleven Andelsmænd »i Kraft af økonomiske Love og ren og skær Nyttelære«.

Men selv om dette er rigtigt, saa er det lige saa rigtigt, at de, der har ført Andelsbevægelsen frem til det, den er i Dag, har set paa Andelsbevægelsen som havende højere Formaal end at øge Befolkningens økonomiske Velvære. Der har ligget et ideelt Syn bag ved.

Det er jo underligt saa tilsyneladende faa Krav Andelsbevægelsen stiller til sine Medlemmer.

GLIMT FRA ANDELSSTÆVNET: Mellem de lige ankornede er Gdr. Karl Jensen, Bækkegaard, Propr. P. Pedersen, Christiansdal, i Baggrunden Dir. T. Kjeldsen, Andelsbanken.

I første Øjeblik kan det næsten synes som om den ingen Krav stiller ud over eventuel Leveringspligt og eventuel Købpligt og et mindre eller større solidarisk Ansvar. Og dog er hele den danske Andelsbevægelse i Virkeligheden rejst i Kraft af, at Andelsbæverne har opfyldt visse ideelle Krav. Drivkraften, sagde Forpagter Sonne engang, i alt hvad vi hidtil har naaet, er Andelsbæverne, som han bør være, og det vil ogsaa ud i al Fremtid være Drivkraften.

Andelsbæveren som han bør være, ja, det er ham med det Sind, der glæder sig, ikke alene over egen Fremgang, men over andres med, det Sind, der faar os til at føle den fælles Fremgang og Selvhævdelse som en levende Trang.

Da det nu engang er saadan, vil det forstaaes, at Andelsbevægelsens Vækst eller ikke Vækst staar og falder ikke med den reelle Oplysning i og for sig, men med hele den Livsindstilling Ungdommen har, med det Sind den har.

HERMED er hele Problemet blevet langt sværere og langt mere omfattende. For det vil altsaa sige, at der Haand i Haand med den almindelige Oplysning maa ske en aandelig Vækkelse.

Det er aandelig vaagne Folk, Folk med stor Ansvarfølelse overfor Arv og Opgaver, som Andelsbevægelsen i Dag trænger til og venter paa.

Andelsbevægelsens Ide forudsætter et aandeligt vaagent Folk. Eller, da det Begreb »aandelig vaagen« paa en Gang maa ske baade siger for meget og for lidt, lad

mig saa sige det saadan, at det, der trænges til, er en Ungdom, der ikke selv er Centrum i sin Interesse for Andelsbevægelsen, men som vil arbejde for den, fordi de føler Trang til at hjælpe det danske Folk frem til Selvhjælp og til, at der kan blive Ligeret for smaa og store.

Det vil sige, at man maa være villig til at ofre for Fællesskabets Skyld, undvære i Dag til Fordel for i Morgen, forstaa, at Pligt maa gaa foran Ret. Men det forstaaar kun den aandelig vaagne. Mangel paa aandelig Kraft viser sig altid i, at man ikke kan nægte sig selv noget — undvære noget for andres Skyld. Medens omvendt aandelig Kraft netop viser sig i, at man søger ind i et Fællesskab.

Thi det maa jo dog staa klart for enhver, at uden Højskolen, uden den Vækkelse til folkelig Fællesskabsfølelse, uden den lyse Tro paa sine Medmennesker, som den Slægt af danske Bønder havde, der rejste de første Andelsmejerier, Slagterier og Brugforeninger, havde de aldrig povet at paatage sig de store økonomiske Forpligtelser, som var nødvendige for at komme i Gang. Der er en Vekselvirkning mellem det timelige og det aandelige, som man ikke maa underkende fra nogen af Siderne. Det jeg har sagt her, maa dog frem for alt ikke forstaaes saadan: Naa ja, saa er der jo ikke andet at gøre end vente til der igen kommer en aandelig vaagen Tid i Danmark.

MEN i de fleste Tilfælde er det det bedste at arbejde saa godt man kan. Det vil altsaa forstaaes, at jeg ud fra min Opfattelse maa mene, at det bedste Ungdomsarbejde for Andelsbevægelsen gøres der, hvor man gør dansk Ungdom aandelig vaagen — for da tror jeg, at den i Forbindelse med en almindelig Oplysning om økonomiske og sociale Spørgsmaal, maa ledes til at se paa Andelsbevægelsen som det bedste System til Løsning af de mange økonomiske og sociale Problemer som skal løses. Ja, at Professor Brixmann har Ret, naar han hævder, at Kooperationsen vil forene det etiske og det økonomiske Synspunkt; den er den store Synthese for Individualisme og Socialisme som vil forene den private Interesse og den almene til et organisk Hele; den vil bringe Klassekampen til at forsvinde og den vil gøre Menneskene mere ædle og mere etiske.

Selv om man maaske vil være bange for at bruge saa stærke Ord, saa maa jeg for min Part bekende, at jeg ved intet andet økonomisk og socialt System, der er saa rigt paa Muligheder, som netop Andelsbevægelsen.

Hvis man kan faa vor Ungdom til at forstaa Andelsbevægelsens Ide og dermed dens Muligheder, saa vil i hvert Fald meget være naaet.

Jeg mener altsaa, at der Haand i Haand med en aandelig Paavirkning maa ske en almindelig Oplysning for at gøre dansk Ungdom til gode Andelsfolk. Hjemme paa Skolen har jeg altid taget Andelsbevægelsen med i Samfundundervisningen. Her ved har jeg Aar efter Aar faaet bekræftet, at dansk Ungdom ved saa forbavsende lidt om Andelsbevægelsen. Det bekræfter sig, at de netop har modtaget Andelsbevægelsen som en Selvfølgelighed i den Grad, at de slet ikke synes, det kan være anderledes; men den Vildfarelse kommer de ud af, naar man fortæller Andelsbevægelsens Historie, set i Forbindelse med Tidens øvrige Forhold. Og en Ting har jeg efterhaanden erfaret mig til: Selve det Andelsbevægelsen har naaet af Resultater imponerer dem egentlig ikke saa meget — ikke uden der fortælles udførligt om, hvor der har været arbejdet for at naa det. Det er Arbejdet for at naa

GL. MT FRA ANDELSSTÆVNET: Folketingsmand Fr. Dalgaard hilser paa Redaktionssekretær Frode Stenbæk, mens G. Bolmann ser til.

Resultaterne, der faar det til at gro i de unge Sind. Og det, der virkelig kalder paa de unges Interesse, er Kampen for Retten imod Uretten. Ved Fortællingen om, hvorfor det her og der er gaaet galt — naar Andelsideen er svigtet, naar der er syndet imod dens Lov, tror jeg, man kan faa dem til at forstaa, at Andelsbevægelsen aldrig maa bruges i snævre politiske eller erhvervsøkonomiske Interesser.

DET er mit Indtryk, at vore Ungdomsskoler gennemgaaende gør for lidt ud af Undervisningen i Andelsbevægelsen. For Landbrugslærernes Vedkommende hænger det i nogen Grad sammen med Landbohøjskolens mangelfulde Undervisning i saa Henseende.

Til Oplysning om Andelsbevægelsens Historie mangler vi desværre velegnet Litteratur. De Bøger, der hidtil er skrevne, er jo Haandbøger beregnet til andet Formaal. Derfor kommer man for nemt og hurtigt til Resultaterne. Her er en Opgave for Det danske Forlag at løse — at sørge for nogle virkelig gode Smaabøger om Andelsbevægelsen og dens Mænd.

Undertiden kan man møde den Opfattelse, at Andelsbevægelsen paa Landet er en venstreorienteret Gaardmandsbevægelse. Opfattelsen heraf er til Dels historisk bestemt — og til Dels bestemt af den Kendsgerning, at trods et oprindeligt stort Arbejde for at faa Husmændene med, saa er Stillingen dog den 4. Dag, at Husmændene endnu ikke er stærkt repræsenteret i Ledelsen af vore Andelsforetagender. I Stedet for her at diskutere om Grunden hertil, vil jeg gerne udtale det Ønske, at man for Andelsbevægelsens egen Skyld, gør hvad man kan for at faa alle Lag af Befolkningen med — ogsaa i Ledelsen. Det at komme virkelig med i Arbejdet virker jo nu engang opdragende. Det selv at faa Ansvar svækker gold Kritik. Naar jeg har nævnt det her, er det, fordi Andelsbevægelsens Fremtid vil bero paa, om den stadig kan bevare sin Karakter af en bred folkelig Bevægelse, der kun har eet Formaal: at tjene det jævne Folk bedst muligt — de demokratiske Idealer maa fastholdes.

Og Betingelsen, for at Ungdommen virkelig med Begejstring skal slutte op om den, vil netop være, at den folkelige danske Andelsbevægelse, der hidtil har betydet saa meget for hele det danske Folk, ikke synker ned til at trælle for een eller anden klassebestemt partipolitisk Ide, eller tjenende een eller anden særlig økonomisk Interesse. Sker det, svigter Ungdommen.

Der er mange Ting at ordne, inden der skal graves

November byder paa mange forskellige Arbejder i Haven. Der er allerførst det stadige Arbejde med at holde Haven fri for sammenblæste Løvunker, saa disse ikke bliver liggende paa Græsplænerne og raadner Græsset. Løvet lægges ind over Busketter og Rabatter, hvor der saa senere kan graves, selv om det falder ind med nogle Graders Frost. Hvad der ogsaa er af Vigtighed er, at der ikke paa Stenhøjsplanterne ligger Løv, da disse Planter for manges Vedkommende endnu ikke er gaaet i Hvile og derfor skades, naar

ROSERNE

Det er klokt ogsaa at se efter i Rosenbedene, om der tiltrænges Fornøjelse.

Naar Roserne plantes, maa de sættes saa dybt, at Forvælingsstedet kommer under Jorden.

Tilbagekæringen af Grenene foretages først til Foraaret, da man derved opnaar at faa de bedst overvintrede Grene til Blomstring.

der ingen Lufttilgang er til dem. Først naar det indtræder med vedvarende Frost, skal der foretages det behørigte Dækningsarbejde.

Nu da Bladene er faldet af de fleste løvfældende Slyngeplanter, maa der foretages en Udrensning af disse, og en solid Tilbinding til Espalieret maa foretages.

Græsplænerne maa nu have den sidste Slaaning. Alle Frøemner af Blomsterbuskene klippes af. Det pynter paa Haven, naar Syrenerne er renset for Toppene, og dette Arbejde gores, inden man foretager Gravearbejdet. Paa Frugttræerne slaas eventuelle syge Frugter ned og tilintetgøres, helst ved Ild. Det er ufornuftigt at hælde dem paa Kompostbunken, eller lade dem køre

paa Affaldspladsen, da Sygdomskimene jo kan føres til andre Fritidsgartneres Haver, hvilket man ogsaa bør tage Hensyn til.

I Køkkenhaven er det nu paa Tide at tage haardføre Rodfrugter op. Grønkaal, Porrer og Rosenkaal stilles sammen, saa man kan komme til at behandle Jorden paa disse Steder. Hele November og et Stykke ind i December kan der udmærket foretages Plantning af løvfældende Vækster, dersom det ikke falder ind med stadt Frostvejr.

Havevaser og Beholdere, der ikke kan taale Frost, maa flyttes ind, eller dækkes med dertil indrettede Kasser. Altankasser af Stenasbest tømmes for Jorden, da de ellers let kan sprænges af Frost.

Staldgødningens Behandling

Naar alle Havens Afgrøder er af høstet, maa Glæden over det store Udbytte henlede Fritidsgartnerens Opmærksomhed paa, at for et saadant Udbytte maa der gives noget igen. Det er ikke smaa Krav, Planterne stiller til Jorden, naar de skal give veludviklede Afgrøder, og navnlig kræver Køkkenurter megen Næring.

De Plantedele, som ved Gravningen om Efteraaret nedfældes, kan ikke tilfredsstille de kommende Afgrøders Krav, der maa mere til, og det bliver da nærmest Dyregødning, der kommer i Betragtning. Det kan vistnok tiltrænges at gøre Havejerne opmærksom paa, at Staldgødningen i mange Tilfælde faar en daarlig Behandling.

Ved Anskaffelsen gælder det om at faa fat i den rigtige Kvalitet, og den kan kun erhverves paa Landet, hvor der er blandede Husdyrhold. Den Gødning, man faar i Byerne, er ikke meget værd, naar det gælder om at tilføre Planterne noget at leve af. Den er altfor dyr i Forhold til sit Indhold af Plantenæring, og Gødningen udsættes ofte for et Tab af mere end Halvdelen af sin Værdi.

Fritidsgartneren uden for de store Byer er bedre stillet, de vil som Regel kunne anskaffe sig den værdifulde Staldgødning hos Landbrugerne. Naar Gødningen er anskaffet, faar den i mange Haver Lov at ligge i en samlet Bunke uden Tildækning, eller endnu værre: udstroet i Haven under Træer og Buske og andre

ESPALIERET

Det ser godt ud, naar Espalieret efter Løvfaldet bliver renslet og bundet slirigt og solidt op.

Steder, ofte i flere Maaneder uden at blive gravet ned, hvorved Sol og Vind udtørre den, og den tilbageblevne Rest af Næring udvaskes, idet den ikke kan optages af Planterne, naar Løvfaldet indtræder.

Det vigtigste er at sætte Gødningen op i en Bunke og dække den med et lille Lag Jord, navnlig hvis det er en meget halmlet Gødning (Hestegødning), da den er mest tilbøjelig til at lade Luften cirkulere i Gødningsmængden, hvilket forringer dens Kvalitet. Inden Tildækningen trædes Bunken fast sammen.

Om det er mest formaalstjenligt at udsprede Gødningen om Efteraaret, afhænger af Jordens Beskaffenhed. I en let muldet

Jord, der er let at behandle om Foraaret, vil det være mest økonomisk at udkøre Bunken omkring Marts-April. Planterne vil da være parat til i den følgende Vækstperiode at optage Salpetersyren, og Faren for Udvaskning er mindre. Bliver det et meget mildt Efteraar og Vinter, kan det tillige ske et ikke ringe Kvælstoftab ved Nedgravning om Efteraaret.

Derimod kan det være nødvendigt paa stærkt leret Jord at nedgrave Gødningen i det sene Efteraar eller tidlige Vinter, da denne Jord er meget vanskelig at bearbejde, naar Gødningen først bliver gravet ned om Foraaret. Udstrøningen af Gødningen maa ske med Greb, hvorved Gødningen kan fordeles meget ensartet over hele Jordstykket, inden dette graves.

Selv om den Gødning, der anvendes til Dækning af Planter, Roser, Stauder m. m., som Regel mindre udkastes som Gødning end som Dækning, er det dog en stor Fejl at lade den ligge uden Tildækning af Jord, ofte ligger Materialet til helt hen i Maj og er som Følge deraf intet værd.

Naar Gødningen er lagt om Roserne og andre Planter, bør Fritidsgartneren hyppigt lidt Jord over denne, og man vil da baade dække Planterne og tilføre dem Næring. Man kunde maaske til det ovennævnte bemærke, at saa kunde man lige saa godt vente med at anskaffe Gødningen til Foraaret, men det kan man ikke, idet Gødningen i Vinterens Løb i Bunken har gennemgaaet en Proces, hvorved den bliver bedre egnet for Planterne. Den helt friske Gødning er ikke heldig at anvende, da mange Planter ikke taaler den, og det tillige varer noget længere med Omdannelse af Gødningen til Plantenæringsstof

Hyldetræet i vore Haver

I trange Tider værdsættes ofte det før ringeagtede, og saaledes er det ogsaa gaaet den primitive Plante: *Hylden*, der til Tider er en besværlig Plante. Den kan finde paa i Ly af smukke Hække pludselig at skubbe disse til Side og selv tage Pladsen. Imellem Frugtbuske kan den paa den frækste Maade gro op midt i disse, saaledes at man for at fjerne Hyldens Rod maa grave Planter op. Men naar nu det ufordelagtige er sagt om Hyldetræet, saa maa vi dog erkende, at til Lægedom for syge Mennesker er Hyldebærrene fortrinlige. Derfor skal vi til at værne om den og sætte den paa sin rette Plads. Hyldfamilien er nok noksom, men varierer meget. Nogle Planter giver store og andre ganske uanselige Frugter, selv om de stammer fra samme Træ, derfor maa der ske en Udvælgelse.

Naar man har en storfugt Busk i Haven, og denne har strøet rigeligt med Frugter om

sig, og disse kommer op som Planter, maa der plantes flere Stykker og saa tæt, ca. 1 Meter at der kan blive Raad til at hugge de Planter væk, som ikke har den ønskede Frugtstørrelse. Da dette nu er en langsom og usikker Fremgangsmaade, idet man jo ikke kan gøre noget ved dem, før de har vist Bær, saa er det langt sikrere paa det omtalte strøfrugtede Træ at skære træmodne Grenestykker af, ca. 30—40 cm lange. Disse sættes saa i Jorden, saaledes at der er 2 à 3 Øjne over Jorden.

Det er bedre at lade Hylden gro op som Træ end som Busk, men det skal have Pleje som et Frugttræ, baade hvad angaar Gravning, Gødning og tillige Udynding af Grenene. Det er nødvendigt, hvis man vil have det rigtige Udbytte af Træet. Der er ingen Grund til at stille Hyldetræet i Skammekrogen, det er jo et smukt og nyttigt Træ og kan mange Steder i Haven være af overordentlig smuk Virkning.

(Fritiden fortsættes Side 683.)

Vasker De

før De vasker ...

Naar man sætter
Tøjet i Blød i
Burnus, fjernes
en stor Del af
Snavset allerede
inden Vaskeda-
gen begynder.
Burnus indehol-
der Enzymer, der
opløser en stor

Del af det Smuds, det er
Vaskens Opgave at fjerne.
Dette ses tydeligt paa Van-
det, der efter nogle Timers
Forløb er meget snavset, og
selvfølgelig betyder dette, at
Resten af Vasken forløber
lettere, og at Sæbeforbruget
bliver mindre. Inden Kog-
ningen bør Tøjet skylles
grundigt for at fjerne det
opløste Smuds.

De samlede Udgifter til
Vask med Bur-
nus og Sæbe
bliver mindre
end Udgifter-
ne til Sæbe/
Soda med 2
Kogninger og
Vask med
Blegsoda og
selvvirkende
Vaskemidler.

Børnenes BRUGSFORENING

bestaar af to sammenklæbede Stykker
Karton, der er bukket sammen som en
Bog. Paa den udvendige Side er tegnet
Facaden af en Brugsforening og paa den
indvendige en Butik med Hylder og Diske.
Inden i Børnenes Brugsforening ligger et
Ark Tilbehør med en Uddeler, en Hus-
moder paa Indkøb, Vægt, Kasseapparat

FAAS I BRUGSFORENINGEN

Klæbes paa tyndt Karton og klippes ud efter Stregen.

De har sikkert tit undret Dem over, hvad der er den egentlige Aarsag til det Mod, Energi og Arbejdslyst, der altid kendetegner Vægterkorpset, men se blot Anbefalingen, som vi har modtaget fra en af Vagtselskabets raske Vægtere, et rigtigt Samarin-Menneske, altid i Topform. Vi kan betro Dem, at Samarin ogsaa i dette Tilfælde har sin store Andel; ogsaa De bør drikke Samarin hver Dag, det holder Orden i Funktionerne, og giver Dem Lyst og Energi til Deres Arbejde.

Køb en Flaske Samarin med hjem allerede idag, den strækker til 50 Glas, og sælges stadig til gammel Pris Kr. 3.00. Ny Størrelse Kr. 1.85. Samarin faas i alle Brugsforeninger Landet over.

Generalrepr.: HELLENBERG FARMACEUTISK CO. A/S, København

SAMARIN

tegnet af Thor Bogelund.

Se Spillekortene efter, inden de lange Vinteraftener
for Alvor tager fat.

Trænger de til at udskiftes eller suppleres med nye
Spil, saa se paa Kort i Brugsforeningen.

F. D. B. Papirafdelingen

Sæbemærkerne varer længere med Blega!

Sæberationen er lille, og det gælder derfor om at faa den til at strække længst muligt. Hertil er Blega en stor Hjælp. I haardt Vand bindes og odelægges en stor Del af Sæben, blødgør man derimod Vandet med Blega, udnytter man Sæben fuldtud. Man kan spare ca. Halvdelen af sit normale Sæbeforbrug ved at blødgøre Kogevandet og 1. Hold Skyllenvand med Blega. Resten af Skyllningen kan da godt foregaa i almindeligt koldt Vand. Desuden modvirker Blega, at Tøjet bliver gulligt af Vandets Jernindhold.

Grønlandske og færøske Frimærker og lidt om Vaskning af Frimærker

Grønland, den største og nordligste Del af Danmark, er et mærkeligt Land, ogsaa med Hensyn til Frimærker. Man skifter ikke Frimærker saa tit deroppe, og de grønlandske Frimærker er de eneste Mærker med Billede af Danmarks Konge i Galla. Men det mest mærkelige er dog, at mange Mennesker deroppe ikke ser grønlandske Frimærker, men almindelige danske.

Ubrugte grønlandske Frimærker kan endnu købes paa Centralposthusets Salgskontor for Frimærkesamlere i København.

Paa Færøerne har man klaret sig provisorisk ved at stemple mindre gangbare Mærker med andre Værdier.

Vi fortæller i Dag lidt om Vaskning af Frimærker og begynder med en Advarsel: »*Prøv aldrig paa at »pille« Frimærker af Konvolutterne.*» I Reglen beskadiger man Mærket, og det skal alligevel vaskes, for at rense Bagsiden helt for Papir.

Klip Mærkerne af Konvolutterne, klip ikke for tæt paa Takkerne, men lad ca. 1 cm Papir blive siddende rundt om

Mærkerne. Læg dem derefter i et Fad med koldt eller koldslaaet Vand (brug aldrig varmt Vand), duk dem ned under Vandet og lad dem saa ligge, indtil Mærkerne selv løsnes fra Papiret.

Hvor længe Mærkerne skal ligge i Vandet, afhænger mest af Gummiets Beskaffenhed. De gængse danske Mærker behøver sjældent mere end 20—30 Minutter, nogle af de ældre danske Mærker bruger mere end 1 Time og f. Eks. nogle østrigske Mærker kan ligge i Vandet hele Dagen uden at løsnes; dem giver man en Dosis halvvarmt Vand for at faa dem løsnet.

De fleste Frimærker er trykt med »vaskeegte« Farver, men

FÆRØISKE PROVISORIER

GRØNLANDSKE 10 ORES MÆRKER

der findes forskellige udenlandske Mærker, som taber i Farven ved at ligge i Vandet.

Naar Mærket er løsnet, tages de forsigtigt op og lægges med Bagsiden opad paa et noget porøst, rent Papir (Bølgepap er anvendeligt) og bliver nu liggende, til de er fuldstændig tørre.

Nogle Mærker krøller slemt, baade i Vandet og naar de er tørre; dem lægger man efter Tørringen i Pres under en Bog eller lignende, men pas paa, at Hjørnerne ikke bøjes.

Som vi begyndte med en Advarsel, vil vi ogsaa slutte med en Advarsel: Se efter, om Konvolutterne er forede og paa endelig Foret ud, inden Mærkerne lægges i Vand, ellers risikerer man at faa en hel Del Mærker ødelagt. Særligt det violette Foer skal man være paa Vagt overfor.

Utøj ødelæggende for vort Fjerkræ!

I den kommende Tid, hvor fugtigt og koldt Vejr, tvinger Fjerkræet til at være indendørs, faar det ikke Lejlighed til at skraabe og baste i Hønsedaarden, der ellers er det bedste Sted til at holde Utøjet borte fra Dyrene.

Frisk Luft, Sol og Frihed er nemlig de bedste Forbudsfaaler mod disse Plageaander.

Utøj kan nedsætte Hønsenes Æggydelse, og de Dyr, der skal bruges til Slagte- eller Avlsdyr, lider saa slemt, at deres Udvikling forringes betydeligt.

Blodmider kan ogsaa være meget plagsomme, idet de suger Blodet af Dyrene og derefter afsondrer en generende Vædske. Det kan gaa saa galt, at Dyrene

lider saa stort et Blodtab, at det medfører Døden. Selv i et meget renholdt Hønseshus kan disse Skadedyr findes.

Baade Siddepinde, Redekasser og Revner er Gemmesteder, og naar Hønsene har sat sig til Ro, kommer Miderne frem og plager dem. En Indgning af Hønsene og Bstrykning af de ovenfor omtalte Steder med det nikotinholdige Middel: »Chemafluid«, inden Dyrene gaar til Ro, vil give Dyrene Fred.

Kaninernes Velbefindende er afhængig af Foder og Pasning

At Kaninen ligesom andre Dyr kræver en regelmæssig Pasning, turde vel være indlysende for Kaninholdere. Baade Tidspunktet for Fodring og Renholdelse bør være fastlagt; man giver derved Dyret Ro til at tæde Foderet, og derefter den nødvendige Hvile til at kunne fordøje dette. Navnlig har dette Betydning, naar det drejer sig om Dyr til Slagtning.

Der kan godt indtræde en Periode hos Kaninerne, hvor de ikke gaar til Foderet med samme Lyst som sædvanlig, uden at der egentlig viser sig noget særligt Sygdomstegn. Denne Tilstand skyldes som oftest, at Dyrene har faaet ret ensidigt Foder, f. Eks. for stærk Fodring med Kraftfoder, uden at Dyret har faaet Grønt, Gulerødder og Ho. Der maa dog ikke gives mere af dette Foder, end der bliver ædt op ved hver Fodring, og bedst er det, at hver Slags Foder gives for sig. Skulde Kaninerne ytre mindre Lyst til et bestemt Slags Foder, er det godt i dette at iblande et for Dyret mere velsmagende Materiale. Hvad der kan være direkte skadeligt for Kaninerne, er at fodre kraftigt med friske Kaalblade.

For Dyrets Velbefindende er det af Betydning, at Fodermængden ikke svinger for meget, men at der sker en gradvis Forøgelse, saa Kaninen derved vænnes til en større Portion Foder. Denne Fremgangsmaade udsætter heller ikke Kaninen for for hurtigt at skulle fremkalde et Overmaal

af Fordøjelsesvædske, som kun vil gaa tabt, hvis der sker en pludselig Formindskelse af Foderet. For at holde Kontrol med Dyrets Almenbefindende, maa man stadig holde Øje med, at dets Afføring er i Orden, d. v. s. at det ikke faar tynd Afføring, da det kan volde Kaninen for megen Uro, og ikke giver Dyret den Trivsel, man kunde ønske.

En Nødvendighed er det ogsaa, hvis man fodrer med meget tørt Foder, at sørge for, at der er rent Drikkevand i Buret.

Endnu er der desværre nogle Kaninholdere, som kun nøjes med at strø, uden at rense ud hos deres Dyr. Det er Synd og viser kun, at der ikke er den fornødne Interesse tilstede.

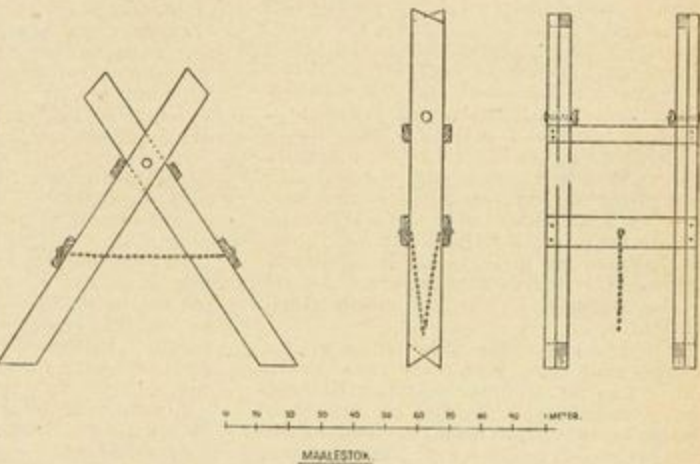
Kaniner er renlige Dyr; de ønsker ikke et Gødningslag paa 15—20 cm, som jeg har set det praktiseret, og tilmed i en Stald, der var altfor lille. Derfor: rens hos dem regelmæssigt, gør det om Morgen, at der kan være Ro hele Dagen, og giv dem frem for alt en rimelig Plads.

En sammenklappelig Savbuk er særdeles praktisk

Nu da de lange Vinteraftener er inde, gaar vi igen i Gang med Høvl og Sav, og hvad der ellers hører med til vort lille Amatør-Værksted, og vi starter med noget saa aktuelt som en Savbuk.

Det er en kendt Sag, at Savbukken som Regel staar stiv og uhandelig og fylder op i mangt et Kælderrum eller Udhus. I denne Tid, hvor det gælder om at skaffe sig saa meget Husrum til Brændsel, vilde det være praktisk at lade den gamle Savbuk afløse af en ny og sammenklappelig, der er nem at haandtere, og den tager ikke megen Plads op i Brændeskuret.

Savbukkens Størrelse og Materialeforbruget fremgaar tydeligst, naar man sammenligner Maalestokken og Tegningerne.

S.O.S.

AF TORBEN JENSEN

Tegning af Sefoto.

 I havde lastet i Danzig og var paa Vej til Dakar, Fransk Vestafrika.

Allerede i Nordsoen blæste det op til vestlig Storm, værre blev det i den engelske Kanal, men da vi jo her endnu sejlede saa nogenlunde i Læ af Land, føltes det hele ikke saa slemt.

Først da vi naaede Ushant, fik vi Orkanen at føle i hele dens usvækkede Vælde.

Hele Atlanterhavet brølede imod os. Det var, akkurat som naar man i Udkaanten af en Storbys i Læ af Huskarreerne er naaet frem til et Hjørne, hvor Vinden pludseligt under Hylens og Hvines forsoget at rive en omkuld.

»Trankebar« dinglede voldsomt med sine 4000 Tons Salt paa Kølen. Paa Radiostationen maatte jeg sidde »i Spænd« ved Skrivebordet med Benene presset op under dette og med venstre Arm krampagtigt fat om Bordbenet for ikke at blive kuret fra den ene Ende af det lille ozondunstende Rum til det andet.

Det knagede og bragede i Kareten, som hvert Øjeblik overskyldedes af Søerne under tordenlignende Brag.

Den Formiddag, da Uvejret kulminerede og Vejrreporterne allerede var begyndt at løve Bedring, havde jeg været oppe i Bestiklukafet med et Par Telegrammer.

I samme Øjeblik, som jeg vilde træde ud over Bestiklukafets høje Dørrin, tog Skibet en særlig kraftig Overhaling, det duvede saa voldsomt Styrbord over, at Broplanterne formeligt forsvandt under mig, jeg traadte lige ud i den tomme Luft — og kurede paa Bagdelen forbi Rorgængerens og Maskintelegrafens, som jeg forgæves langede ud efter, ned mellem Benene paa anden Styrmand, der stod og krøb sammen i det styrbords Læhus.

Han og Rorgængerens, der tavse, alvorlige, med vagtsomme Øjne havde stirret ud over det fraadende Hav, fik ved mit Fald Liv i Træansigterne, de begyndte at le, hæmningsløst, ustyrligt, som havde de aldrig i deres Liv set noget saa sjovt.

Naa, jeg bed det i mig, jeg lod som ingenting, og da jeg alligevel var gennemblødt af Turen over det vandskvulpende Dæk, tog jeg Opstilling ved Siden af Styrmanden for heroppe fra Højderne nærmere at betragte Sceneriet.

Saa mægtigt havde jeg endnu aldrig set Havet.

Alt, hvad der var inde i mig af den Frygt, man kan føle, naar man sidder alene paa sit Kammer og lytter til Søernes Torden mod Dækket og prøver at følge Skibets vanvittige Fuldmandsbevægelser, udvaskedes her, hvor jeg stod Ansigt til Ansigt med selve de rasende Elementer, udvaskedes — eller omsattes

til helt andre Relationer — Beundring, Ydmyghed, Ærefrygt — i hvert Fald, da jeg stod der og hagede mig fast til Broklædet i et Skib, der hjælpeløst som et Stykke Papir i en Hvirvelvind slyngedes omkring i Altet, saa Begreberne op og ned ikke mere syntes at eksistere — da bare blændedes jeg, Elementernes eventyrlige Energiudfoldelse var en stærk og dybtgaaende Rus, hvori mit eget lille Jegs Betydning forsvandt som et Støv-korn i en Scirocco.

Bølgerne blev til levende Væsener for mine Øjne.

Som uoverskuelige Rækker af Soldaterkolonner, der hidsedes frem af skjulte Hærføreres rasende Skrigen, saaledes forekom det mig, at den tusindtonede Vestenvind tvang Bølgebjergene af Sted, idet den samtidig hyllede de endeløse Geledder i Skyer af hvirvlende Vandstøv — fremad!

Man kunde ikke andet end blive revet med.

Man blev overfaldet af en Art Svimmelhed. Det er jo ikke blot Dybet, der drager — ogsaa selve Muligheden for Død og Undergang tiltrækker den menneskelige Sjæl som Lyset Nattens Insekter, man faar Lyst til at opgive sig selv, til at kaste sig ud og hæmningsløst gaa op i denne sidste og største Rus af alle — Dødens ...

Og saa er alt endda ikke sagt. Jeg følte jo samtidig en uforklarlig, sært kildrende Begejstring, jeg følte Trang til at le, skrig, huj, jeg blev grebet af denne sanseløse, selvudslettende Panikstemning, som kan gribe selv de mest fornuftige og satte ved Synet af store, musikalsagende Militærøpbud, naar Krigen staar for Døren.

Pauker og Trommer og Basuner. Violiner i Rigningen. Vilde Fanfarer fra klapperende Tovværk og smældende Liner, Suk i Søen, fjern Buldren, hamrende Lænseporte, Knagen og Bragen, Sukken og Hvines og Hvislen og Fløjten — Lyd udgik der fra alt, Lyd blandedes med Lyd i et uhorst Djævelens Symfoniorkester ...

Og mens vi nu stor der og fulgte de vekslende Scener, alt for betagne til at gøre Forsøg paa at raabe hinanden op og udveksle Bemærkninger, hændte det, at en Sø, større end nogen anden, vi havde set, langt ude hævede sig op af de fraadende Bølger som en mægtig, uhyggelig grøn Vandmasse, et helt lille Hav i Havet, der kom brølede imod os som en ond Trusel fra andre Verden.

Det gav et Sæt i mig. Jeg vidste kun alt for vel, at saadanne »forkerte« Søer kan ekspedere selv store Skibe til Bunds paa et Nu. Ganske vist brækker de ikke altid ind over Fartøjet, som Regel duver dette mod Søen, idet det saa at sige lader Vandmasserne skylle ind under sig, saa den atter dukker op agter, vild og brølede, men nu uskadelig — jo, men Muligheden for at et saadant uberegneligt Vandbjerg skal »brække« for Boven er der jo altid ...

Andenstyrmand sprang hen til Maskintelegrafens og slog Stop! Vi gik i Forvejen med mindsket Kraft, men denne Sø-gigant maatte vi møde uden Modstand af nogen Art.

Det varede kun Sekunder, saa havde den naaet os.

I samme Øjeblik saa vi en Matros dukke op fra Trappen til Tømmerchappen forude. Intetanende kravlede han ud paa Dækket, netop som Vandkolossen naaede Skibet.

Styrmanden og jeg satte Hænderne for Munden og udstødte samtidig et rasende Advarselsbrøl — men for sent.

Skibets Forende blev først tvunget saa højt i Vejret, at vi var lige ved at tumle

bagover paa Ryggen, dernæst susede Stævnen atter nedad og forover, idet den med voldsom Kraft borede sig ind i selve den grønne Sø, hvis klippetunge Vandmængder i næste Sekund tordnede hen over Dækket.

Vi saa en Hat hvirvle af Sted med Vindens Fart, vi saa noget sort, der blev grebet og omslynget af den grønne Sø for i næste Brøkdal af et Sekund at forsvinde i den hvidtskummende Malstrøm paa Fordækket, der helt skjultes for vore Blikke, saa Broen alene syntes at flyde.

Sprøjt og uhyre Kaskader af Vand stod højt op over Masternes Fløjknapper.

Jeg nærede ikke Tvivl om at dette var »Trankebar« Endeligt. Jeg bed Tienderne sammen og klamrede mig til Lønnen, overbevist om, at min sidste Time var kommet.

Men Gigantsoen drønedes videre hen over Skibet, der pludseligt laa dødlignende roligt under Vandmassens uhyre Vægt. Tunge Fangarme skød ind i Gange og Kamre, en Flod saa bred som hele Skibet og maaske en Meter høj brølede hen over Baaddækket, hvorfra den fejede en Redningsbaad med sig saa let som et henkastet Lometorklæde, buldrede videre ned over Agterdækket for endelig til sidst at forsvinde ud over Poopen, den agterste Del af Skibet, som den fuldstændigt rensede for Luftrør og Wire-ruller.

Enten maatte Skibet rejse sig — eller skyde til Bunds som en Jernbarre.

Uden synlig Grund fik Opdriften Overtaget. »Trankebar« begyndte efter et Øjeblik Betænkning pludseligt at rejse sig. Rystende og skælvende som en Hund, der har faaet Bank, rullede Skuden fra Side til Side, væltende Tons af Vand over alle Lønninger og gennem alle Lænseporte — indtil den pludseligt atter laa og tumlede oven paa Vandet saa let og levende som en Maage i Strandskanten.

Skibet var reddet — men Matrosen? Larsen? Hvor var han?

Følgende en fælles Indskydelse sprang Styrmanden og jeg i fuld Fart ned ad Trapperne.

Vi kæmpede os fremover Lugerne langs udspændte Stræktøve, spejdende efter Matrosen, idet vi samtidig holdt Øje med de truende Bølger udenfor. Inderst inde følte vi en knugende Vished om, at Matros Larsen var skyllet over Bord.

Men et mærkeligt Held havde frelst ham.

Søen havde, idet den greb ham, slaaet ham i Dækket og skyllet ham op under et Dampspil, der helt havde taget Stødet af for de efterfølgende utallige Tons af Vand, der ellers vilde have fejlet ham ud over Siden som en Halmvisk — eller muligvis knust ham mod Underbroen.

Nu laa han der, halvt bekvemt, halvt druknet, fuld af Skrammer og Rifter. Vi bar ham op paa Et-Lugen og gik straks i Gang med Oplivningsforsøg, andre af Skibets Besætning kom til, i Fællesskab fik vi Saltvandet hældt af ham, de værste Skrammer blev vasket og forbundet og allerede en halv Time efter var Larsen ikke mere medtaget, end at han selv kunde kravle til Køjs.

VED Middagstid havde Stormen kulmineret. Den tog nu stærkt af, og allerede hen under Aften blev det næsten stille.

Der stod ganske vist en vældig Dønning ind fra Atlanterhavet, Skibet dinglede værre end nogensinde, men dets Bevægelser var blevet blødere i det, og samtidig gjorde det mere Fart.

Vejr-Rapporterne var fine, de lovede godt Vejr og klar Himmel.

Veltipias sad jeg samme Aften inde paa Radiostationen og hagede mig fast til det springske Skrivebord. Der var en Del Trafik i Luften, men ikke noget usædvanligt, mest Skibe, der udvekslede Telegrammer indbyrdes eller med de nærmeste Kyststationer. Selv havde jeg lige talt med Ushant og Lands End Radio og spurgt, om de havde noget til mig. Det havde de ikke.

I Følelsen af, at der saa ikke var nogen Grund for mig til at sidde der i den ubekvemme Stilling ved Skrivebordet, havde jeg strakt mig paa Sofaen med Klapperne for Ørerne og Modtageren indstillet paa 600 m. I Haanden havde jeg en Bog af H. G. Wells.

Med eet, mens jeg laa der saa hyggeligt med mig selv, helt optaget af Bogen, brød der en skælvende Stemme gennem Atmosfæren, hæst hurtigt, let fortumlet, men dog let kendelig mellem alle de andre sendende Stationer S O S.

Om jeg havde faaet en Kniv i Bagdelen, kunde jeg ikke være kommet hurtigere op fra Sofaen. Med tilbageholdt Aandedraet stod jeg et Øjeblik og hagede mig fast i Køjekanten, stiv af Spænding — der kom det igen — S O S — klart og tydeligt, saa tydeligt, at jeg i min Ophidselse straks bedømte den nødste til at ligge lige ved Siden af os.

Jeg sprang derfor hen og startede Motorgeneratoren for straks at være klar til at svare.

Det var den spanske Dampet »Cervantes«. Hans Maskine var brækket ned fortalte han, Rorakslen knækket, de truedes nu i det oprørte Hav med at blive skyllet ind mod Land, øjeblikkelig Hjælp var nødvendig.

Saa snart han havde fortalt det — og opgivet sin Position — brasede en halv Snes tjenstivrige Stationer løs for fuld Speed, dels for at svare den nødste, dels for at mane alle andre til øjeblikkelig Tavshed.

Jeg indsaa det haabløse i at blande min Stemme med deres, og da jeg regnede med, at det blev os, der skulde optræde som Redningsmænd, foretrak jeg at lade de andre rense Luften ud til en Nødkorrespondance, mens jeg splintrede op paa Broen til Skipperen.

Han blev straks Fyr og Flamme, da jeg fortalte, at Fyren sandsynligvis laa lige i vor umiddelbare Nærhed.

I mit stille Sind forberedte jeg mig paa en lang og spændende Bjergningsnat, fuld af Arbejde, Fare og Heltebedrifter.

Skipperen rumsterede febrilsk. Blyanter, Passer og Lineal fløj frem og tilbage over Skortet, hastige Udregninger, en Streg her, et Kryds der — og saa kom Resultatet.

Og hvad for et Resultat!

Den gamle fejede alle Remedierne hen over Skortet, vendte sig om mod mig, saa undersøgende — og ligesom lidt bebrejdende — ud over Staalbrillerne, som han havde kørt helt frem paa Næsetippen, og sagde:

— Den Fyr er over 100 Mil borte fra os!

Jeg blev noget lang i Hovedet. Jeg havde ikke regnet med den Mulighed, at Spanien i sin Nervøsitet havde sendt med fuld Energi og at Modtagerforholdene efter den udrensede Storm var særligt gode — men 100 Mil — med den Fart, vi i Øjeblikket skød — det vilde være ensbetydende med mindst 20 Timers Sejldags.

Betydelig afkolet, ja, næsten ked af det, gik jeg derfor ned paa Stationen for at høre, hvordan det hele spændte af.

Absolut roligt gik det ikke til.

En Engelskmand og en Tysker var allerede i fuld Gang med at skændes om,

FORDÆKKET FORSVANDT I EN HYVDSKUMMENDE MALSTRØM, ALENE BROEN SYNTES AT FLYDE

hvem der nu kunde have størst Adkomst til den Bjergningsdaad.

Begge mente at være nærmest S O S-Manden og at have de bedste Betingelser for en effektiv Assistance.

Resultatet blev selvfølgelig, at de begge i Stilhed forcerede mest muligt for først at naa frem til Havaristen, der var ligeglad med, hvem der kom — bare der kom nogen.

Det var ved 11-Tiden. Og Kl. 2 om Natten vidste alle Telegrafister lige fra Julianehaab til Kapstaden, at »Cervantes« var blevet bjerget og velbeholdent slæbt ind til Southampton.

Den traadløse havde atter reddet Skib og Mennesker fra Undergang, og — som Andenstyrmand udtrykte sig — faaet alle gamle Bedstemødre, der sidder i Kar-napvinduet og læser Berlingeren, til at føle større Tryghed ved Livet.

Vi var bare kede af, at det ikke blev os, der fik den Tjans.

Jeg havde fulgt den spændende Nødkorrespondance fra først til sidst. Først Kl. 2 lukkede jeg Stationen og gik ud paa Dækket for at svale Panden og se at blive af med alle de svirrende Radiostemmer, der endnu kogte i Hovedet.

Havet var ukendeligt.

Vinden var løjet af — og som Soldaterkolonner, der har mistet Ledelsen, let hjemsoget af Forvirring og Uorden i Rækkerne, saaledes ogsaa Atlanterhavets vældige Bølgegeledder, naar de ikke længere kommanderes frem af Vestervindens vilde Sergentbrøl.

Sort, skummel og urolig stod Havoverfladen der og vidste hverken ud eller ind. Bølgeomasserne havde mistet al Saft og Kraft, stod bare fjollet og marcherede paa eet Sted.

Luften var ren og kold.

Fra Horisonten og op over Himmelhvælvingen strakte sig kilometerbrede, ravnsorte Regnskyer, mellem hvis fløjlsagtige Rande en rødlig Fuldmaane tittede frem, sløret, konturløs — som om den skjulte sig bag Silkepapir.

Skibet slingrede stadig. Nu og da, naar det duvede dybt, faldt Maanens matte Skin hen over det vaade Baaddæk, hvor der var en tom og melankolsk Plads efter den forsvundne Redningsbaad. Det, og saa et Par splintrede Planker hist og her, var i Grunden alt, hvad der mindede os om Dagens dramatiske Begivenheder.

Og nu dinglede vi sorgløst videre i Natten.

DER KALDES PAA SAMARBEJDE

Paa det jyske Landbo-Delegeretmøde d. 9. Oktober fremsatte Formanden, Landstingsmand H. Hauch, i Forbindelse med en Oversigt over Aarets Begivenheder nogle interessante Betragtninger om Landbruget og det øvrige Samfund, der kort kan sammenfattes i dette, at Landbrugserhvervets Opgave ikke er at stille Krav om Prisforhøjelser ud over, hvad der er rimeligt til Dækning af Produktions-Udgifterne. Hr. Hauch udtalte:

»Lad os erkende og indrømme, at de af vore Landsmænd, der er henvist til af en beskeden Aarsindtægt — hvad enten den skyldes Kapitalrente, Aldersrente, Arbejdsløn, Tjenestemandsløn o. lign. — at dække deres Behov til Pri-

ser, der er henimod det dobbelte eller mere end det dobbelte af, hvad de var før, at de har det slemt, værre end de, der har Tilføjning til Landbrugserhvervet, og vi vilde gøre vort Erhverv og vort Land en daarlig Tjeneste, hvis vi ikke vilde erkende dette og indrette os derefter. Derfor kan Opgaven i Dag for Landbrugserhvervet heller ikke være at stille Krav om Prisforhøjelser udover, hvad der staar i et rimeligt Forhold til Dækning af Produktionsudgifterne.«

Et saadant Udtryk for Forstaaelse af Øjeblikkets Vanskeligheder fremsat af Landbrugets forende Mand vil møde Glæde og Anerkendelse fra alle Sider, fordi det kalder paa det rette Samfundssind og Samarbejde de forskellige Befolkningslag imellem.

Vi opretter et Brugsforenings-Bibliotek

I Aar er det 75 Aar siden, Danmarks første Brugsforening aabnedes, og Fællesforeningen runder om nogle Aar det halve Aarhundrede.

I de forløbne Aartier er der talt og skrevet meget om Brugsforeningsbevægelsens Maal, dens Arbejdsmetoder og Resultater.

De første Aars Kampe har fundet Udtryk i Stridsskrifter og Penneskrifter, og i Jubilæumsskrifter er der givet Tilbageblik over de svundne Aar. Vedtægterne giver interessante Oplysninger om Enkeltheder i det daglige Arbejde, og i Forhandlingsprotokoller kan man følge hver enkelt Forenings Historie, dens Vanskeligheder og Sejre. De gamle Brugsforenings-Tidsskrifter og Avisudklip indeholder interessante Synspunkter paa Brugsforeningernes Opgaver og de til enhver Tid aktuelle Spørgsmaal, og gamle Breve kan være værdifulde Dokumenter til Belysning af Brugsforeningernes Historie.

Dette Materiale udgør Kildeskrifterne om de danske Brugsforeningers Historie, og det er vor Pligt at søge det bevaret, saa at det kan blive gjort til Genstand for historisk Forskning. Naar engang Brugsforeningernes og Fællesforeningens Historie skal skrives, gælder det om at have saa rigt Materiale som muligt til Belysning af hver Generations Indsats i Opbygningen af det omfattende Samarbejde, som Brugsforeningerne repræsenterer.

I Fællesforeningens Bibliotek og Arkiv findes en Del af dette Materiale, men langt den største Del findes spredt i Hundreder af Brugsforeninger og Tusinder af private Hjem. Der har tidligere kun været faa og spredte Forsøg paa at samle dette Materiale,

men der er endnu Tid til at indhente noget af det forsvundne, selv om en Del af Materialet om Brugsforeningernes første Aar herhjemme nok er gaaet tabt.

Derfor vil Oplysningsudvalget søge at skaffe sig Oversigt over, hvad der findes, og faa saa meget som muligt samlet paa Fællesforeningens Bibliotek, hvor det vil blive bevaret og gjort tilgængeligt for interesserede.

Denne Opgave kan kun løses ved Brugsforeningernes og de enkelte Medlemmers Hjælp.

Vi beder derfor dem, som maatte være i Besiddelse af Materiale til Belysning af Brugsforeningernes Historie om at meddele dette til Oplysningsudvalget, og — hvis de vil vise Sagen den Forstaaelse at stille Materialet til vor Raadighed — da at sende det til Oplysningsudvalget, F. D. B., Njalsgade 15, København S.

PAS PAA —

Talrige Rationerings-, Kædehandel- og Vareaager-Affærer verserer ved de danske Domstole og aabenbarer Berigelses-Transaktioner af ofte hensynsløse Karakter.

Det hænder desværre ogsaa, at enkelte Brugsforenings-Uddelere lader sig friste til Overtrædelse af Kriselovgivningen. Saaledes har en Kolding-Grosserer, hans Repræsentant og to Brugsforenings-Uddelere, der havde aftaget en halv Snes Tusinde kg Sukker, som Grosserererne havde faaet udleveret til Fabrikation af Kunsthonning, i et Retsmøde tilbudt at betale store Boder, samt Sukkerets Konfiskationsværdi — trods en forholdsvis ringe Fortjeneste for Køberne. I det ene Tilfælde havde Uddeleren handlet paa egen Haand, i det andet Tilfælde havde han efter Transaktionen indviet tre Bestyrelsesmedlemmer deri, hvorfor ogsaa disse tilbød at betale Boder.

Selv om disse Sager er af ringe Omfang i Forhold til mange andre, kan det ikke kraftigt nok indskræpes Uddelerne, at de repræsenterer Forbruger-Interesserne, og at de frem for nogen har Pligt til at overholde Bestemmelser, som tager Sigte paa at beskytte Forbrugerne.

Maksimalpriser og Budpenge —

Det er forbudt at kræve Penge for Budbesørgelse af det almindelige Brød (Morgenbrødet), der falder ind under Maksimalprisbestemmelserne.

Dette blev for nylig fastslaaet af Priskontrolraadet i en Meddelelse til Offentligheden som Følge af, at nogle københavnske Bagere havde brugt den Trafik at opkræve 5 pCt. af Regningens Paalydende under Henviisning til, at Varer med Maksimalpriser var prissat med Henblik paa Afhentning i Butikken.

Spørgsmaalet indbringes muligvis for Domstolene.

Men for Brugsforeningerne ligger der ogsaa her et Problem, som vi ved et Par tidligere Lejligheder har berørt. Det er baade dyrt og irrationelt at ringe Uddeleren op og rekvirere Brugsens Bydreng til »de smaa Ting«. Men det er ogsaa uretfærdigt over for de Kunder, der selv henter deres Forbrug.

Tiden opfordrer til Sparommelighed, ogsaa naar det gælder Indpakningsmateriale — og Bybude.

Schweiziske Sko

Den schweiziske Fællesforenings (V. S. K.) Skotøjsfabrik i Basel, som drives sammen med en Del af de schweiziske Brugsforeninger, producerede med en Arbejdsstyrke paa 251 Mand sidste Regnskabsaar Sko for 11,5 Mill. schweiziske Francs, hvilket er 30 pCt. mere end Aaret forud.

Gaar Pareskuderne i Rutefart mellem Holmens Bro og Grønttorvet ?

I Københavns Havnebestyrelses sidste Møde oplyste Havnedirektøren, at Skipperne fra de ved Borskajen stationerede Pareskuder køber deres Frugt paa Grønttorvet om Morgen og sælger den om Eftermiddagen fra Skuderne, som Frugt fra forskellige danske Øer.

Naar vi har nævnt det pudsig Tilfælde her, er det som et Eksempel paa, hvor store og snørklede Omveje Varerne ofte maa tilbagelægge paa deres Vej, som i dette Tilfælde fra Producent til Forbruger — stik imod Andelsbevægelsens Princip: den lige Vej. Men hvor ofte lader Forbrugerne sig ikke narre af Romantikken?

Andels-Personaler indleder Samarbejde —

I Esbjerg har Personalet fra Andelsbanken, Dansk Andels Kulforretning, Dansk Andels Godtningsforretning, Dansk Andels Smøremørfabrik, Esbjerg Andels Mejeri, Esbjerg Andels Svineslagteri, Esbjerg og Omegns Brugsforening, Brugsforeningen Frem, Jysk Andels Foderstofforretning, F. D. B. og F. D. B.s Tobaksfabrik indledet et Samarbejde, der tager Sigte paa ved Studiekredse, Foredrag, Filmsfremvisninger og Besøg paa lokale Virksomheder at komme hverandre nærmere.

Ved det konstituerende Møde, hvor Bogholder Nielsen, F. D. B., paa Indbydernes Vegne udtalte det beklagelige i, at man kunde leve en Menneskealder i en By uden at faa nærmere Kendskab til de øvrige Andelsvirksomheder, nedsattes et Udvalg, der straks har startet 4 Studiekredse med en Tilslutning paa 60 Deltagere.

En lignende Samvirksomhed finder Sted i Kolding. Forhaabentlig smitter Eksemplet.

Grundet paa Varemangel

I Tønder bor en Cigarhandler, der i Sommer ved Hjælp af et stort Skilt meddelte sine Kunder, at Butikken var lukket »grundet paa Varemangel«. Ikke desto mindre oplystes det i Retten forleden, at der var stjalet 15.000 Cigaretter fra Butikken i denne Periode. Paa dette Tidspunkt havde Cigarhandleren en Beholdning paa 33.000 Cigaretter.

DAGENS EMNER fortsættes Side 690

VANE

er det halve Liv, og en god Kop Kaffe er en af de Ting, vi før har taget som en Selvfølge. Men naar nu Kaffen snart slipper op, skal „Madam Blaa“ saa staa paa Hylden og samle Støv? Nej, giv den F. D. B.s Kunstkaffe eller Maltkaffe i Posen, og den snurrer ligesaa lystigt som i gamle Dage. F. D. B.s Kaffeerstatninger har nemlig noget af det over sig, der gør, at Kaffehyggen straks breder sig.

FÆLLESFORENINGEN FOR DANMARKS BRUGSFORENINGER

ISLAND

HVOR DEN NY TID MÖTES MED DEN GAMLE

Paa Baggrund af de inden- og udenrigspolitiske Omvæltninger, som i de sidste Aar har præget Islands Udvikling, vil følgende Karakteristik af Sagæen, skrevet af en Ælling af den norske Digter Bjørnstjerne Bjørnson, blive læst med Interesse.

POSTRYTTEREN RIDER SIN TUR PAA SMAA ISLANDSKE HESTE — INDSAT ET GLIMT AF DEN BARSKE NATUR

ISLAND har gennem tiderne stået som omgitt af et slør av sagn og mystik i de sydligere nabo-folks bevissthet; bræerne, vulkanerne og de varme kilder ledet tankerne hen på noget æventyrligt. Dertil kom den isolerte beliggenhet og den dårlige forbindelse med utenverdenen — helt ind i vort århundrede kunde det ofte gå måneder uten at islendingerne så skib fra fremmede land. Forsåvidt var det ikke helt med urette at ø-landet blev kaldt »Eneboeren i Atlanterhavet».

Det eiendommelige i landets natur og mangelen på tilstrekkelig vekselvirkning medførte at islendingerne kom til at bevare et sterkt særpreg, at være sig selv i godt og ondt. Selv nu, da en ny tids arbeidsmetoder og åndelige strømninger ute fra Europa er iferd med at vinde indpas, vil det ikke falde vanskeligt at påvise, at islendingerne mere end de fleste andre folk er sine forfædres efterkommere — ikke kun i de ydre trek, men også i tenkemåte og sind. Dette har da også islendingerne like indtil de sidste år — og mange av dem gjør det fremdeles — sat sin stolthet i og alle kræfter ind på. Gjennem alle de århundreder islendingerne var undersat av et andet land — kort sagt like indtil forbundsloven med Danmark blev oprettet i 1918 — førte de en seig kamp for ikke også åndelig set at bli en provins av dette land. Og den

bedste måte de her kunde føre kampen på var at opretholde traditionerne fra forfædrene. Dette faldt da heller ikke så vanskelig, islendingerne har altid dyrket fortiden med en nesten religiøs følelse, og enhver islender kender fremdeles sin egen slegts og sit lands historie til punkt og prikke helt fra landet blev bebygget. Kan slegtsskapet føres ret tilbake til landnåmsmændenes fører Ingolfur Arnason eller til en av hans ypperste mænd, så følger en islender sig fuldt på hvide med de største, Stolthet og selvbevissthet mangle han i almindelighet ikke.

Men denne sterke tro på eget verd, der ofte kan falde fremmede tungt for brystet, henger nøie sammen med islendingernes kjærlighet til sit eget land. Historien om Gunnar fra Lidarende, der heller blev og lot sit liv end at dra i landflyktighet, er typisk for det islandske folk. Mangfoldige ganger var armoden og elendigheten så stor, at islendingerne — alle som én — for fuldt alvor planla at forlate landet. Sidst var i midten av det forrige århundrede, da det blev indledet underhandlinger med de danske myndigheter om, at islendingerne skulde emigrere til de jyske heder. Det mindst opdyrkede Danmark var at foretrekke fremfor Island! Det samme der fik Gunnar Lidarende til at blive — indtrykket av hvor landet var fagert — medførte, at islendingerne dengang

opgav planen om at fremmet, der drager hvis landskap hörer og særpregede, ser o følelse av, at det för her måske sterkere en nesken, og fremover steile bjerge, tungsi spil. Det islandske la tioner med vulkaner, vassers forsvinder litt glider i et med storslåt og lysende så er de fjerne bjer ligger de ikke — so blånende bakom de spektrets farver.

De veldige utsyn f men på blomster, og grep i Island, Ihvert i Danmark. Der er r dingerne kalder for »Trastaskog«, men » end til knærne.

En Erstatning for varme kilder, i bille kan røken fra disse l meraftener lede tank vendt li. At de også p gelen på træer — eller vi senere komme tilb

De varme kilder g når man drager over er der bygget veier, rute tvers over hele gende bygger må tra landske heste, der har sig frem selv høit op kan man mange sted hundrede varme kil

Det, der først og fre er imidlertid, at det setningers land. Ove sindige lavamarker si lende sletter; hos det — som i alle andre drømmene går tilbak gerne i så mange he moderne folk, er det det har været sagt, Europa er fortiden dette er forsøkt git i og det er forsåvidt n pet av de 20—30 sids gelmæssige dampskib utlandet — til Danma vel telegrafforbindelse rikske telegraf- og te end at Det islandske siden har fejret 25 å derne maskiner i lan først er blit tat i bru kommer, at så mange ditioner med en gælig følge, at der op lem det nye og det g alt nyt hos den ene p mindre ukritisk hat c

OMGIVET af grønne Fjelde ligger Reykjaviks røde og hvide Træhuse ved den blåa Fjord.

BRUGSFORENINGEN fejrede for faa Aar siden 50 Aars Jubilæum. Andelssagen vandt tidligt frem paa Island.

LANDBRUGSSKOLEN Bygning, hvis vide Cementf danner en stærk Kontrast til det træse Lands

hjemstavn øde. En
enne sagnombruste ø,
mest eiendommelige
s skjønhet, og får en
indtryk av naturen
teder, må prege men-
dem en mindelse om
er og trolske farve-
mæktige bjergforma-
lilange størknete la-
brær, eller litt efter
etter. Alt er stort og
farvetoner; om det
er verdensbjørner, så
i Norge — det ene
nen spillende i alle

at glemme fattigdom-
et nesten ukjent be-
samme forstand som
ogen skover — islen-
ted på sydlandet for
er rekke ikke lenger

ar islendingerne i de
t islandske landskap
kommer i stille som-
a birketrær i en syd-
nåte kan erstatte man-
gt på brænde — skal

endommelig indtryk,
fleste steder på Island
ar automobiler i fast
i de mest avsideslig-
oregå med de små is-
ende evne til at karre
ene. Fra høie punkter
ig se røken fra optil

er Island dets charme,
ad er de sterke mot-
ligger veldige, tung-
e med mililange smi-
er går bestrebelsene,
mot fremtiden, men
iden. Trods islending-
er bli et i høi grad
agen overdrivelse når
i noget andet land i
de. Forklaringen på
en av denne artikkel,
e, at det først er i lø-
er er bli opprettet re-
ser mellom Island og
nd og Norge — at så-
andet, som den inden-
ndelse ikke er ældre,
æsen for ikke længe
m, og endelig, at mo-
g industriens tjeneste
ersidste år. Når dertil
er holder fast ved tra-
jøs følelse, må uund-
omme brytninger mel-
kritisk begeistring for
olkningen, og et ikke
d hos den anden part.

Men netop dette gjør Island av idag så interessant:
Ældgamle seder og skikke, hvorav nogen stammer helt
fra vikingetiden av, brytes med alt det nye av vor tid!

Island av idag er i støpeskjeen — det er et land,
der efter i århundreder at ha levet sit eget liv, fylt
av digte og drømme, med et kjempespring er kom-
met ind i de moderne staters rekke. Og denne hur-
tige overgang fra at være »sagalandet«, sagnenes og
æventyrenes ø, er skedd for så kort tid tilbake, at de
fleste nulevende islendinger har oplevet tidsskiftet.

Hvordan kan en så hurtig forandring være mulig
i et så traditionsbundet land som Island? Den er en
følge av det gjennombrudd, der i den sidste halve
meneskealder er skedd inden det politiske og sociale liv
og erhvervslivet. Dette gjennombrudds viktigste årsak
er nemlig den kooperative bevegelse, der i Island nu
er ført så langt frem, at det er det første og eneste
land i verden, hvor kooperatørene har flertal i folke-
tinget — »Altinget« — og regjeringsmakten. Da en
omtale av dette fordrer en egen artikkel, skal her
kun sluttelig streifes nogen av de trek, der først og
fremst fester sig hos en fremmed under et besøk i
denne motsetningsrike ø. Først det, der er bundet
til fortiden — og her finder man uten vanskelighet
trek efter trek, der vilde passe ind i en karakterteg-
ning av ættesagaernes mennesker. I godt som i ondt.
Noget av det, man særlig får en følelse av, er, hvor
ættetolte og ættekjære islendingerne er. Det at til-
høre en embedsfamilie eller allerhelst en familie, hvis
slegtstavle kan påvises helt tilbake til de
gamle norske konger, er hos mange islen-
dinger den bedste anbefaling, man kan
have. »Han kommer av berømt familie,
så ham kan vi stole på«. Det kan ha sine
lyse sider såvel som sine skyggesider —
en mand eller kvinne av jevne folk vil
alltid have vanskelig for at bryte sig vei.

Ættetoltheten — mon den ikke er like
sterk hos mange av nutidens islendinger,
som den var på
Njals og Egil Skald-
dagrimssons tid?
Og mon ikke ha-
tet mellom enkelte
familier fremde-
les holder sig like
sterkt og levende
overfor alle ven-
skabelige tilnær-
melser som den-
gang. At høre om
islandske nutids-
familiers stridig-
heter — og ned-
skriveren av disse
linier har hørt en
del — er som at
lære sagaliteratu-
ren. Årsaken til
uvenskapet behø-
ver ikke at være
synderlig stort —
ofte kan det være
så litet, at det to-
talt bliver glemt
— men hatet holder sig desuaktet like sterkt slek-
led efter slektled. Det går så at si i arv. Selvfølgelig
giver ikke hatet sig i vor tid utslag i overfald eller

drab, (skjønt det også her kan være undtagelser);
men de mange og endeløse processer familie mot fa-
milie vidner klart nok om, at vikingernes stridbare
sind — evnen til selvhjelpelse og til ikke at vilde bøye
sig — fremdeles er et typisk islandsk karaktertrek,
hvis sidestykke vel kun er kampen mellom Skotlands
gamle klaner.

Uforandret fra sagatiden av er også folkets store
kjerlighed til digterkunsten — uangetlig et mere sym-
patisk trek. Islands publikum skal være verdens mest
læsende, og den mektige rolle litteraturen fremdeles
spiller i dette land glider ikke bare hen i drømme
og lengsler, men giver sig også positive utslag.

Dette var nogen
trek fra det »gamle«
Island, der lever
endnu den dag
idag. Det nye Is-
land er ikke min-
dre interessant, og
når man kender
til, hvordan alt
indtil for få år si-
den var i forfald,
så bliver man gre-
pet av forundring
for dette folk, hvis
energiske moder-
niseringsarbeide
er blevet skallet et
nyt »landnám«. I
virkeligheten er da
også det, der har
foregått i Island i
de sidste år, like
betydningsfullt,
som det der fore-
gik i landnámsti-
den, dengang blev
landet bebygget
og fik en fast,
ordnet statsform;
men først nu —
over tusind år se-
nere — har islen-
dingerne for alvor
begyndt at under-
legge sig sit land
og nyttiggjøre sig
dets naturlige rig-
domme. For nu
har de fått øinene
op for at land-
námsmændenes
indtryk av landet

— at det var fattigt og ugestmildt — ikke stemmer
med virkeligheten. Først nu er det, der fik Ingolfur Ar-
nason og hans følgesvende til at seile den lange vei
over havet til det ukendte og mystiske Island — drøm-
mene om at vinde rigdomme — ifærd med at reali-
seres. Men endnu er jo »Det nye landnám« kun i sin
vorden, det er langt frem, forinden Islands mulig-
heter er blevet rationelt utnyttet. Meget er imidler-
tid blevet utrettet i den korte spand av tid, der har
gått, siden Island trådte ind i de moderne staters
rekke: Veier er anlagt på kryds og tvers over hele
øen, havne opført ved de viktigste byer, telefonlin-
jen Island rundt blev sluttet for få år siden, og staten
og kommunerne har ladet opføre en rekke store skoler
og andre kulturelle bygninger rundt om i landet. Rey-
kjavik har fått eget universitet; og med hensyn til
fisket, landets hovednæringsvei, så vil følgende tal
bedst vise utviklingen: Fra 1900 til 1929 steg ton-
nagen fra 5,740 til ca. 10,000 tonn, og her er ikke
medregnet småbåte, hvorav der i 1900 var over 1500.
Produktionen av klipfisk steg i den samme tid fra
13,000 til 80,000 tonn. Fremgangen inden fisket fort-
setter, og her står nye, store planer snart overfor
sin realisering.

Det, der mest stagnerte under Islands århundreder
lange nødsperiode, var landbruket, og endnu er det
langt igjen, før det er bragt på høide med utviklin-
gen i andre lande. De første og avgjørende skridt i
retning av modernisering er dog taget. 200 av landets
206 kommuner har nu lokale landbruksforeninger og
40 har kontrollforeninger. Ialt er blitt opdyrket ca.
30,000 ha. jord, men over 2 mill. ha. — og det vel
at merke god jord — kan opdyrkes!

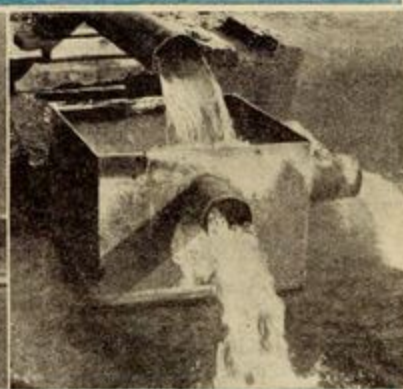
Mindst kendt i utlandet tord det imidlertid være,
hvilke storstilede planer islendinger har for utnyt-

ISLANDS Rigdom er Fiskene
og de varme Kilder. Herover
ses en Sildefisker paa Vej til
Siglufjord med sin selvglin-
sende Last. Til venstre er en
Fiskerpike ved at vende store
Klipfisk. Nederst en Bonde-
kone i sin »Vaskekælder«.

DESÆSONEN Damperen staar ind til Siglufjord med
colossal Last af Tønder, hvori Sildene skal nedsaltes.

PRIMITIV Varmtvandsfordeler. Et Par Gar-
nere udnytter en Kilde i deres Gartneri.

(Fortsat fra Side 686)

**Krisepolitiet
konfiskerer —**

Priskontrolraadet havde for nylig Opmærksomheden henvendt paa Skotojet, og dette resulterede i en Konfiskation af 300 Par Fodtøj med ulovlige Priser. Den samme Mand havde oplagt 1.000 Par Fodtøj uden for Byen, hvor Krisepolitiet ved et Tilfælde kom ham paa Sporet og beslaglagde 250 Par, hvorpaa der ogsaa var lagt ulovlig Avance.

En anden Skotojshandler havde haft Besøg af en Mand fra Priskontrolraadet, hvilket aabenbart kaldte Skotojshandens gode Samvittighed til Live, saa han straks derefter fortalte Krisepolitiet, at han havde taget fra 33 til 100 pCt. højere Priser, end han var berettiget til.

**Landbohøjskolen
mangler
et Fag**

Paa det nylig afholdte Stævne paa Andelsskolen nævnte en Deltager i Diskussionen, at vor fornemste Undervisningsanstalt inden for Landbrugsvidenskaben endnu ikke havde Andelsvæsen som Fag paa Timeplanen, skønt det danske Landbrugs Økonomi er grundlagt paa Andelsbevægelsens Principper.

Deltagerne gav deres Tilslutning til dette Synspunkt, og Andelsudvalgets Formand, Propr. Overgaard, lovede gennem sin Organisation at føre Spørgsmaalet frem.

Et levende Cykledæk

I en Brugsforening i Nærheden af Boden i Sverige købte en ung Mand et nyt Cykledæk. Han tog Dækket som en dobbelt Ring rundt om Halsen og cyklede to Kilometer hjem. Paa Vejen syntes han nok, at Dækket var mærkværdigt levende, og da han kom hjem, gled en spillevende og hvæsende Hugorm ud af Dækket. Brugsforeningen havde opbevaret sine Cykledæk i et Udhus.

**En Maksimalpris
og et Svar —**

Efter at der er fastsat Maksimalpriser paa Æbler, har Formanden for Dansk Frugtavl, Hr. Hardy Hansen, erklæret, at Landets store Frugtplantager har indstillet al Pakning af Æbler paa Grund af Priskontrolraadets Bestemmelser, og dette vil medføre, at der ikke vil være Æbler at opdrive til Foraaret.

Mon Plantageejeren har Ret i sin Paastand om, at de øvrige Plantageejere vil følge ham i dette ejendommelige Udslag af ædelt Samfundssind.

Har Hardy Hansen mon glemt, at hans Bandstraale rammer samme Samfund, hvis Støtte han paakaldte og fik i Form af Importreguleringer, da det for ikke saa længe siden kneb med Afsetningen og Priserne paa dansk Frugt.

**Engros-Pristallet
stiger fortsat**

og er for September udregnet til 208, hvilket er 1 Point højere end for August. I Lobet af det sidste Aar er det steget 26 Point, og i Forhold til Tiden ved Krigens Udbrud ikke mindre end 107 Point.

K. F.-Stipendier

Den svenske Fællesforening uddeler et Antal Stipendier til unge, studieinteresserede Mennesker fra Danmark, Finland, Island og Norge, til et Ophold paa Jakobsbergs Folkehøjskole i Tveden November 1941—6. Maj 1942.

Der uddelles ialt 5 Stipendier à 600 Kr., et Vinterkursus koster normalt 500 Kr. — samt 30 Kr. til Skrivemateriale.

Ansøgning om Stipendium sendes omgaaende paa Dansk til Rektor: Karl Petander, Jakobsberg, Stockholm, med Oplysning om Alder, Stilling og Uddannelse samt Anbefalingsskrivelse.

Allindelig Brugsforening fejrede 40-Aars Jubilæum d. 8. Oktober.

SPILD IKKE EMBALLAGE

Statens Spild- og Emballageudvalg henleder Opmærksomheden paa, at tom Emballage ofte ødelægges ved skodesløs Behandling og understreger, at det er af afgørende Betydning for hele Vareforsyningen, at Emballagen returneres i uskadt Stand.

»L. A. B.'s Sognearbejde«

For ogsaa at udbygge sin Virksomhed til at omfatte Landkommunerne har Landforeningen til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, der nu praktisk talt har alle Byer dækket med Lokalforeninger, udsendt en Pjece: »L. A. B.'s Sognearbejde«.

Denne Pjece, som er tænkt til Brug for Foreninger og Tillidsmænd paa Landet, omtaler indgaaende alle de Arbejdsmuligheder, der inden for de enkelte Omraader kan bringes til Udførelse i den kommende Tid.

LUFTVÆRNSDAG

I den københavnske Luftværnsdags mægtige Opbud af Mennesker og Materiel deltog ogsaa F. D. B.'s Motorsprojt, bemandedt med frivilligt Brandmandskab fra Fællesforeningen. Inden den store Luftværnskavalkade kørte ud fra Rosenborg Ekeærserplads paa den 15 Kilometer lange Tur gennem Byen, inspicerede Dronningen, Kronprinsparret, Prins Knud og Gemalinde de mange Køretøjer og deres Mandskab.

Af Sagkundskaben blev F. D. B.'s Indsats omtalt med megen Anerkendelse, ikke alene fordi Motorsprojten var Optogets største, men fordi Mandskabet var særlig praktisk uniformeret.

telse av sit lands varme kilder — planer, der allerede nu er bragt så langt mot sin virkeliggørelse, at man trygt kan fastslå at de varme kilder er ifærd med at få en væsentlig nationaløkonomisk betydning. Såvel inden landbruget og industrien som i kemisk og medicinsk henseende er kilderne nu ifærd med at nyttiggøres, og de praktiske resultater man har nået til i de sidste år, er på mange måter så overraskende og betydningsfulde, at det nærmest sig det eventyrlige. For de landnåmsmænd der først så disse kokende og røkspredende opkommer, gav det hele indtryk av noget overnaturligt — de trodde, at kilderne var redskaber i mektige velters hænder. De »vetter« der nu driver sit spil med kilderne er mindre romantiske og mere virkelighedsnære end sagatidens, men derfor måske vel så overraskende og interessante. Hvad siger man for eksp. til, at samtlige hus i Reykjavik inden få år vil få gratis centralopvarmning ved vand fra kilderne; vandet ledes i rør frem til husene, det hele er en forholdsvis enkel affære. Efter årlange forsøk med boreringer for at skaffe større vandmængder, lykkedes det at øke vandmængden fra 10

til 20 liter i sekundet. Disse forsøk blev foretaget ved kilderne tæt ved Reykjavik, men da dette ikke er tilstrækkelig til opvarmning av samtlige hus i byen, vil man nu ogsaa tage i bruk vandet fra nogen kilder på veien mot Tingvallá. Og dermed skulde Islands hovedstad være sikret centralopvarmning for ihvertfald de første århundreder fremover.

Ikke mindre betydning har kilderne for landbruget og havebruget. Anlæg av drivhus ved de varme kilder har således vist sig at være meget lønnende. Det skulde følgelig ikke være længe forinden Island har bliver istand til at dække sit eget behov av grønsaker. Forsøk på at drive meierier med dampen fra varme kilder har likeledes faldt meget heldig ud.

Også på anden måte venter man imidlertid at kilderne kan nyttiggøres i forbindelse med landbruget. I den sidste tid er for eksp. flere steder lagt kartoffelmarker i den varme jord nær ved kilderne; det varme vand er ogsaa blevet ledet i rør over kartoffelmarkerne for at fremme væksten. I denne forbindelse er værd at nævne et mærkværdigt forsøk på græsdrykning, der er blevet foretaget ved nogen

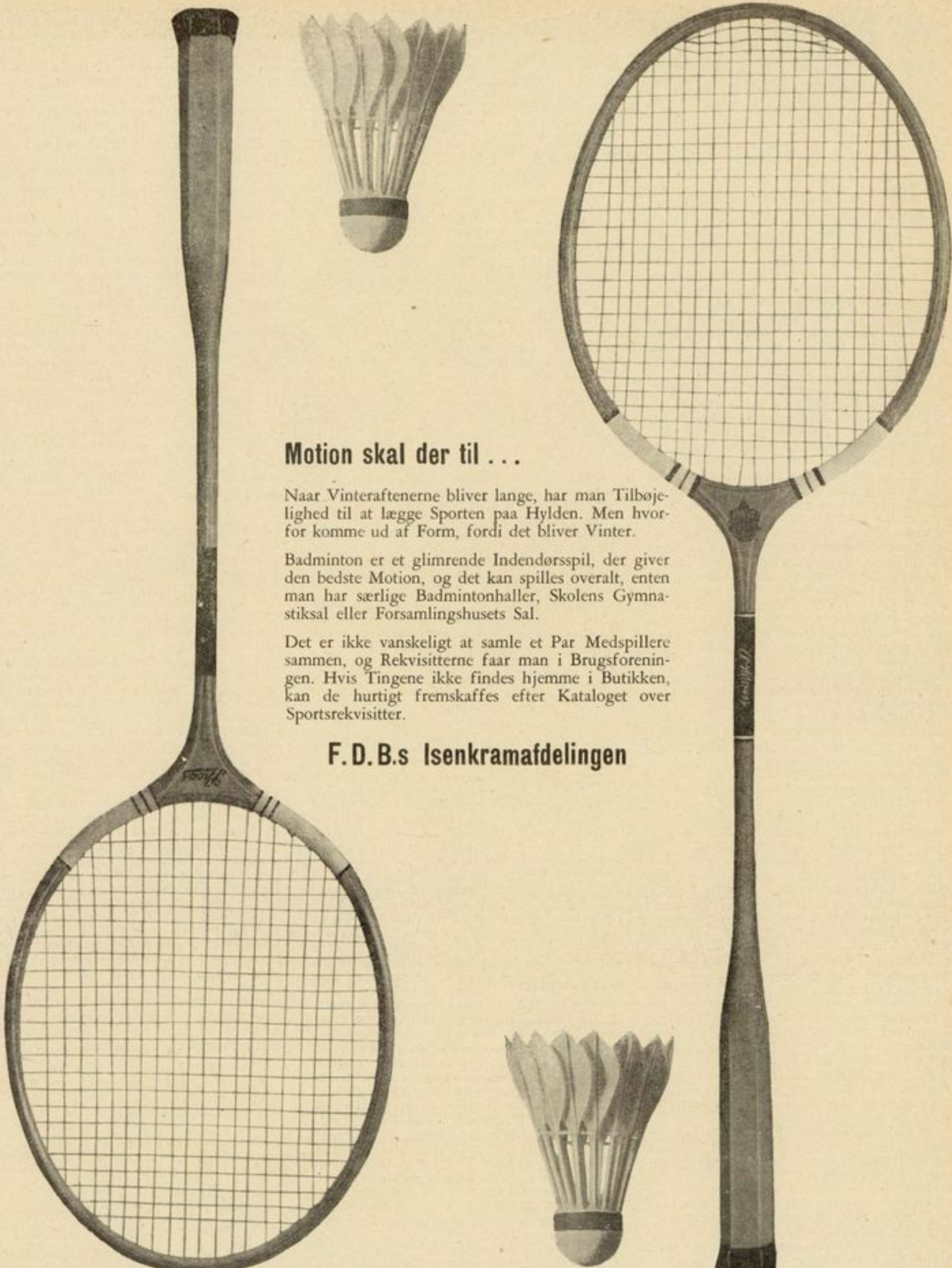
varme kilder i Nord-Island. Det varme vand blev ledet over nærliggende snedekte græsmarker med det resultat at sneen tinte op i løpet af få dage og græsset begyndte at vokse. Man kunde høste efter forholdsvis kort tid, mens jorden omkring var helt dækket av sne!

Desuten kan kilderne utnyttes til produktion av elektricitet, deres gasarter bl. a. til fremstilling av helium, og leravlagringerne anvendes nu i industrielle øemed. Foruten alt dette er det sandsynlig, at vandet i enkelte av kilderne er et gavnlige middel mot gift — muligens ogsaa mot lungetuberkulose.

Den, der har gjestet Island, vil for altid bevare som et siste indtryk det utsyn, man har over landet, når skibet glider ut fra Reykjavik: Det moderne havneanlæg med den store kulkran, trawlere av nyeste type; men som bakgrund mot det hele de tunge, snedekte bjerge, svøpt i en tåkedis.

Dette utsyn bliver symbolskt for islendingerne av idag: Det folk, der har fåt alt det nye strømmende ind over sig; men som endnu ikke helt har forladt drømmene om sagatiden.

PER BJÖRNSSON SOOT

Motion skal der til . . .

Naar Vinteraftenerne bliver lange, har man Tilbøjelighed til at lægge Sporten paa Hylden. Men hvorfor komme ud af Form, fordi det bliver Vinter.

Badminton er et glimrende Indendørsspil, der giver den bedste Motion, og det kan spilles overalt, enten man har særlige Badmintonhaller, Skolens Gymnastiksal eller Forsamlingshusets Sal.

Det er ikke vanskeligt at samle et Par Medspillere sammen, og Rekvisitterne faar man i Brugsforeningen. Hvis Tingene ikke findes hjemme i Butikken, kan de hurtigt fremskaffes efter Kataloget over Sportsrekvisitter.

F. D. B.s Isenkramafdelingen

Cyprianus

DE KLOGE MÆND OG KONERS VISDOMSKILDE

De »kloge« Mænd og Koner hed det sig gerne i gamle Dage, at de havde lært deres sorte Kunster ved at læse Cyprianus. Nutildags er der vel mange Mennesker, der ikke aner, hvad Cyprianus er. Men for bare en Menneskealder siden vidste hvert Barn paa Landet at fortælle om den forunderlige og uhyggelige Trolddomsbog, ved hvis Hjælp man kunde tvinge den Onde og hans Aander til at tjene sig! Cyprianus var en lillebitte Bog, fortalte man, og skrevet med røde Bogstaver. Det kunde koste En Saligheden at læse i den — hvis man da ikke havde gaaet i *Den sorte Skole* eller paa anden Maade faaet Undervisning i dens rette Brug. Den Onde viste sig nemlig for En, saa saare man lukkede den op. Hvad kan jeg tjene dig med? spurgte han. Og hvis man saa var ukyndig eller ikke kunde hitte paa et langvarigt Arbejde — som f. Eks. at ose en Sø lens med et Sold — saa han kunde blive opholdt, indtil man kunde faa Hjælp af Bogens Ejer, der maatte forstaa den Kunst at læse *baglæns* i Cyprianus, ja, saa tog han En ved Vingebenet! ... Men forstod man at bruge Bogen og træffe sine Forholdsregler, saa havde man i den en Vejledning i Sortekunster som »at vise igen« eller »slaa Øjet ud paa en Tyv«, og tillige en magisk Lægebog med Raad mod mange Slags Sygdomme hos saavel Mennesker som Kreaturer. Men den, som ejede en Cyprianus, gjorde bedst i at skille sig af med den, inden han blev gammel, — for havde han den i sin Besiddelse ved sin Død, var han den Ondes sikre Bytte. Desværre var det ikke saa lige en Sag at komme af med den lille Trolddomsbog. — Cyprianus skulde sælges, og det for mindre, end man havde givet for den! Brænde kunde den ikke. Den hæderlige Ild skyede den. Og kastede man den bort, var den slem til omgaaende at vende tilbage til sin Ejersmand. Dog var der en Chance for at blive af med den ved at kaste den i rindende Vand ...

Dens Ophavsmand var efter et Sagn en hedensk Troldmand, Cyprianus i Antiochia. Han prøvede at faa en kristen Jomfru, *Justina*, i sine Snarer. Men hun var den stærke og vandt, og det endte med, at han gik over til Kristendommen.

Et Sagn fra Holsten vil vide, at Cyprianus levede i Danmark og var saa ond, at ikke engang den Onde selv vilde vide af ham.

Men disse Historier hører, som enhver kan se, helt hjemme i Eventyrets Verden; og i Virkeligheden forholder det sig saadan, at Cyprianus er en Sammenstykning af Magi fra forskellige Tider og Lande og af middelalderlige Lægeraad, og nærmest nedstammer fra de tyske Dr. Faust-Bøger, der har spillet den samme Rolle i Tyskland som Cyprianus her. Disse Bøger blev i sin Tid allesammen tilskrevet Mageren

Dr. Faust, der levede i det 16. Aarhundrede, men er efter Sagkundskabens Mening af forskellig Oprindelse. Nogle af dem nedstammer fra urgamle hebraiske Trolddomsbøger, andre er skrevet af europæiske Magere, men kun een kan føres tilbage til Dr. Faust.

Nogle af Besværgelserne i Cyprianus gaar tilbage til den nordiske Hedenskab, men har senere faaet et kristeligt Tilskud. Hvor der i disse Besværgelser er kristne Navne, har der oprindeligt staaet hedenske som Odin og Balder. Man finder ogsaa i Cyprianus' Formularer hebraiske Navne, og latinske og græske Ord, ofte stærkt forvansket i Form, ja, selv Formularerne er somme Tider forvanskede. Havde de gamle »Kloge« vidst det, havde de maaske mistet Tilliden til dem, eller bedre kunnet forstaa, hvorfor deres sorte Kunster saa tit mislykkedes!

En stor Rolle spiller de mærkelige Bogstavopstillinger som *abracadabra*, der er almindelig kendt. Den fuldstændige *abracadabra*-Formular ser saaledes ud:

abracadabra
brakadabr
rakadab
akada
kad
a

Som man straks ser, kan man læse *abracadabra* baade i overste Linie og ved at følge de første Bogstaver fra venstre nedad og fra Trekantens Spids opad til højre. Opstillingen har forekommet de gamle at være højst vidunderlig, saa vidunderlig, at den mindst maatte kunne faa Bugt med en Tandpine ...

Af gamle, haandskrevne Cyprianus'er, som tilhørte »Kloges«, findes der nogle Stykker i Folkemindesamleren *Evald Tang Krisesens* efterladte Samlinger. De er ikke kedelig Læsning for dem, der interesserer sig for gammel Overtro. For Resten er et af dem skrevet paa stemplet Papir af 1. Klasse. Det Papir har vel gjort den særlig »kraftig« i det følgende bringer vi Udpluk af nogle af disse Cyprianus'er, deriblandt en, som en forlængst afdød Klog Mand, *Præst-Jens*, læste sig klog i. Først tager vi Anvisning paa at »vise igen« — det vil sige at faa en Tyv til at komme og tilbagelevere, hvad han har stjaalet:

»Naar man dette gør, saa skal man være paa et ensomt Sted og vende sig mod Nord, naar Solen er gaaet ned og saa læse følgende Formaning:

Du Tyv, bær stjaalet hjem igen. Jeg besværges Eder, Amtoapus Sudach ved Eders

ypperste Høvdinge Lucifer og Belzebub, ved den Magt, som er givet Eder over Tyve, at I ikke tilsteder den Tyv, som har stjaalet dette fra mig, nogen Ro til at staa eller gaa eller sove eller hvile eller tage sig nogen Ting for Haanden, for han bærer det, han har stjaalet o. s. v.«

Saa en Anvisning paa at »udslaa en Tyvs Øje«, en i sin Tid meget yndet Heksekunst:

Et Øje tegnes med Kridt paa en Bjælke. Saa tager man Hviden af en Hones først lagte Æg og »gør Syn i Øjet med«. Og dette skal foretages tre Torsdag-Morgener i Træk, for Solen staar op og i Djævelens Navn. Derefter slaar man med tre Slags et Søm i det tegnede Øje, idet man for hvert Slag udtaler følgende Besværgelse: »Jeg maner og besværges dig, du Djævel Belzebub, at du udslaar den Tyvs Øje, som stjal fra mig ...«

Tyven kan dog træffe sine Forholdsregler mod at faa sit Øje slaaet ud. Han kan f. Eks. tre Gange dyppe det i *rindende Vand*. Men det skal ogsaa ske i den Ondes Navn, saa det er en alvorlig Historie.

Hvis man i en Fart vil slukke en Ildebrand, da tager man bare et Stykke Bly og skriver paa det: amiorant + emauron + nator, og kaster det paa Ilden —

»da kan den ikke faa Magt til at brænde« ... Det lyder dejlig nemt, og hvis Midlet var probat, kunde man jo næsten spare Udgifterne til Brandvæsenet ...

Føler man Trang til at drille sin Nabo med at »binde hans Vogn«, da skal man med Flagermusblod skrive paa et Stykke Papir disse Ord: Sator arepo tenet opere elator, og lægge Sedlen i Vognen — saa kan den ikke komme af Stedet. Sikke en Nytaarsspøg det kunde være! ... Er man bange for Hunde og vil sikre sig mod at blive bidt af dem, skal man bare tage Hjerter og den højre Fod af en Ugle og Øjet af en fuldstændig sort Kalv og gaa med under højre Armhule ... Og vil man vinde en elsket Kvinde, som har afvist Ens Bejlen, saa siger Cyprianus, at man skal give hende en spansk Flue i et Glas Mjød — saa faar hun En hjertelig kær. Man kan ogsaa erobre hende gennem en Besværgelse, som man maa skrive med sit eget Blod. Men en spansk Flue skal være særlig probat. Det staar enhver uheldigt elskende ung Mand frit for at prøve, hvorvidt Cyprianus har Ret. I vor Tid risikerer han jo ikke at blive straffet for Trolddom ...

Et Kik i de gamle Cyprianus'er giver nok først og fremmest det Indtryk, at det har været noget *tilfældigt*, hvad der er kommet ud af de »Kloges« magiske Kunster. Endnu er der Mennesker, endog højt oplyste Damer og Herrer, som tror, at man kan drive Magi. Hvorvidt de har Ret, skal ikke undersøges her. Men vi vil tillade os at mene, at der i alt Fald skal betydeligt mere til end en Cyprianus.

STEEN

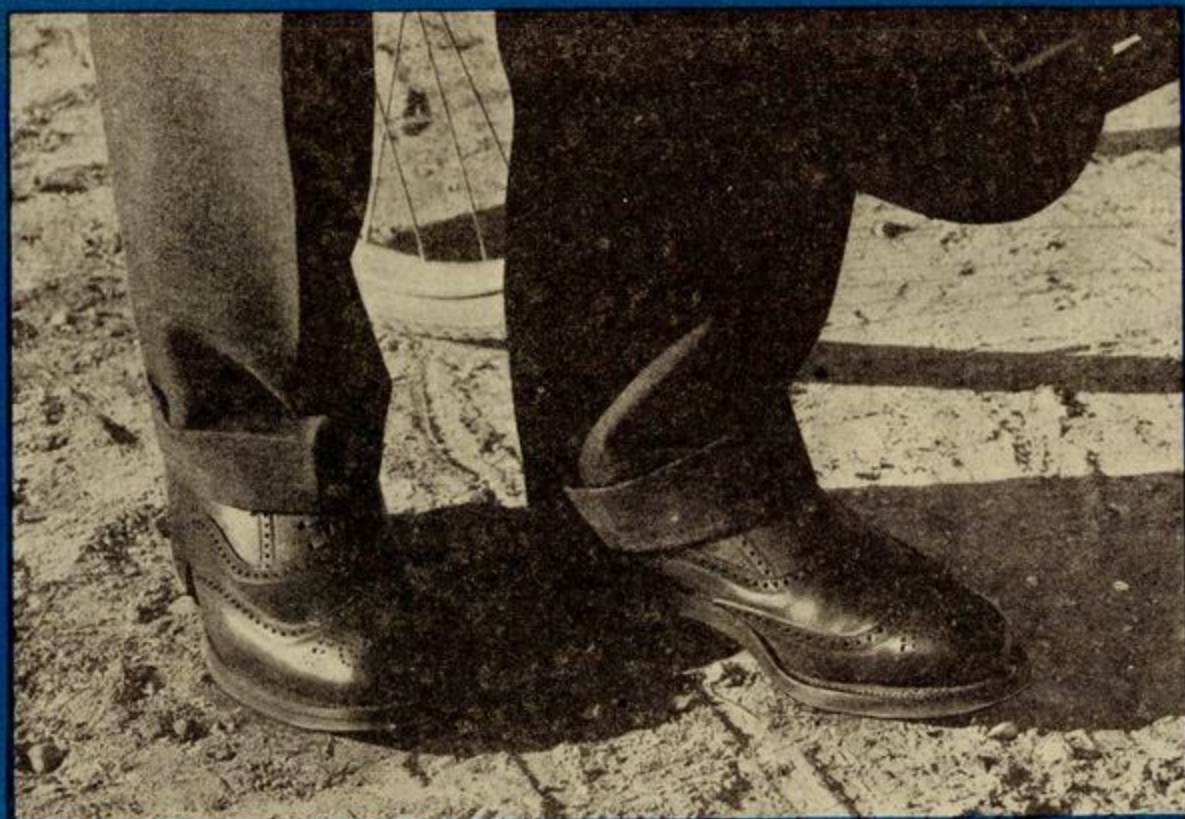
MAN LÆGGER EN SEDDEL I VOGNEN

DEN ONDE VISER SIG NAAR MAN LÆSER

EN SPANSK FLUE i et Glas Mjød hjælper, naar man vil vinde en elsket Kvinde.

Skoen der holder...

Det er ikke muligt her at beskrive alt det Fodtøj, der findes i F. D. B.s Manufaktur- og Paaklædnings-Magasiner, men blot for at nævne et enkelt Dessin, saa prøv at se paa 8787.

Det er en Herresko i prima brun Boxcalf med ekstra kraftige, dobbelte Saaler.

Skoen er helt igennem af de bedste Materialer, - randsyet og foret med Kalveskind. Faconen er den originale engelske Golf med Perforeringer paa For- og Bagstykket.

Den føres i Størrelserne 39—46 og koster **Kr. 36,85**

Den samme Sko fremstilles ogsaa i sort Boxcalf i samme prima Forarbejdning, og den koster **Kr. 35,50**

Husk Rekvisition fra Deres Brugsforening.

FAAS KUN I DETAILAFDELINGERNE

F. D. B. Manufaktur og Paaklædnings-Magasiner

KØBENHAVN - AARHUS - ODENSE - AALBORG - NYKØBING F. - NÆSTVED - HOLBÆK - VEJLE
HORSENS - RANDERS - HJØRRING - VARDE - KOLDING og F. D. B.s Konfektions- og Skotøjs-Afdeling i SKIVE

VI INDRETTER OS

for Vinteren

DER plejer at være en vis Hygge forbundet med Tanken om lange Aftener og Lunhed inden Døre, men det er sværere at komme i den Stemning i Aar. Der er saa mange Problemer knyttet til Tanken om Vinteren. Det giver os Spekulationer at tænke paa, hvordan vi skal indrette os.

Forleden fik jeg et Brev fra en gammel Veninde, hvori hun glad fortalte om, hvordan de har indrettet sig. Hun er et meget praktisk Menneske af dem, der aldrig lader sig vælte af ydre Forhold, men som alligevel ser Forholdene i Øjnene, som de er, og indretter sig efter dem.

Hun og hendes Mand har et ret stort Hus, og han havde sin gode Indkomst, indtil Krigen kom, saa reduceredes Indtægterne stærkt, og de maatte lægge om for at klare Skærene. Huset har de ikke villet sælge, det var deres Sparebøsse, og det bevarer jo sin reelle Værdi, men der var hverken Rationeringsmærker eller Penge til at fyre op i Centralvarmeanlægget.

»Jo, forstaar du,« skrev hun til mig, »det var ærlig talt lidt af et Problem at faa det saadan, saa

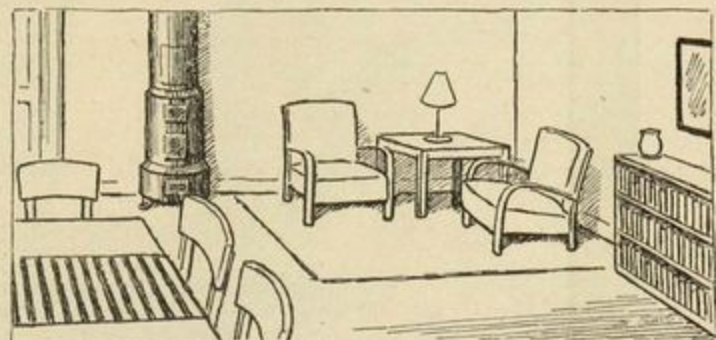
vi allesammen kunde være glade for det, men nu synes jeg, at det er lykkedes helt godt. Vi var jo vant til, at Børnene kunde gaa op til sig selv, naar de skulde have Fred til Lektierne, at de smaa kunde lege i Spisestuen, og at Ejnar og jeg kunde gaa ind i hans Stue, hvis vi vilde, men det gaar ikke længere nu. Jeg var klar over, at vi bortset fra Sovepladser, (det skal jo være saa sundt at sove i Kulde) praktisk talt kun havde den ene Stue, hvor der kunde sættes en Kakkellovn op.

Jeg saa paa Stuen og paa Møblerne og tænkte paa, at 6 Mennesker helst skulde have Fornemmelsen af, at her var dejligt; det saa ikke lovende ud. Saadan som Stuen var møbleret, egnede den sig i Virkeligheden slet ikke til Formaalet. Jeg drøftede det med Ejnar, men det var haabløst at faa ham rigtig interesseret, du ved, Mandfolk er det mest konservative paa Jorden, de hader, naar man flytter en Stol. Saa opgav jeg ham og allierede mig med mine to store Børn, min halvvoxsne Frøken »Vanskelig«, og min Søn, som er i den Alder, hvor man fordeler Tiden mellem

at sætte enorme Portioner Grød, Kartofler og utallige Mellemmadder til Livs og at give Udtryk for en vis Livstræthed. De trængte til Alliancen og var henrykte for at faa Lov til, i nogen Grad at vende op og ned paa Butikken, som de naturligvis fandt usandsynlig gammeldags.

det, anbragte den ene Ende af det op mod Vindueskarmen, saa det ikke tog for meget Plads paa Gulvet, satte Stole omkring, og vi havde en udmærket Arbejds- og Spiseplads.

»Vi skal have nogle ordentlige Stole herinde, Mor,« erklærede Børnene og hentede omgaende

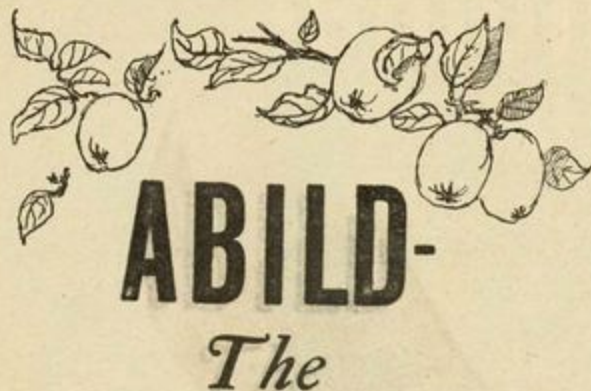

SAADAN KOM STUEN TIL AT SE UD ... !

Vi kom til det Resultat, at hvis bare Stuen havde været helt tom, saa vi kunde møblere den forfra, saa kunde den blive god. Som tænkt saa gjort, vi tømte den rent bogstaveligt, gjorde fint rent i den, og saa begyndte Indflytningen i »Lejligheden«. Vi gjorde op, hvad vi skulde bruge Stuen til. Saa hentede vi Spisestuebør-

Husets to bedste Stole og vore lille pæne lave Bord, »det manglede bare, at vi ikke skulde bruge de gode Stole, naar vi havde dem, bare fordi de nu tilfældigvis har en anden Plads.«

Saa fik vi en Bogreol ind, der delte vi, saadan at der blev Plads til Skolebøger, Billedbøger, Sangbøger og Bøger, som Ejnar eller

Fremstillet af danske Urter og Frugttræers Blade, der er omhyggeligt afplukkede, rengjorte, fermenterede og skaarne. Abild The tilberedes paa samme Maade som almindelig The, men den bør koge svagt i 2 Minutter.

25 GRAM — 25 ØRE

BILLIG LÆSNING

For at faa udsolgt Restoplaget af

• „I Magsvejr og Modvind“,

Roman om et Par Husmandsfolk, Bogladepris Kr. 4.50, 1938'og

• „I Sommersol og lyse Nætter“,

Roman om et Par Gaarmandsfolk, Bogladepris Kr. 4.50, 1939.

sælges begge Bøger tilsammen for Kr. 3.75 portofrit tilsendt mod Opkrævning ved Bestilling hos Forfatteren

• Hans Løjmand, Borups Allé 184, Kbh. NV

Begge Bøger handler om tvæne Landsbyfolks Kamp og Sejr gennem ægteskabelige og økonomiske Vanskeligheder

GOD LÆSNING FOR HJEMMENE

saavel som for Læsekredse og Folkebiblioteker

Rene og tørre Hestehaar og Kohaar købes

og afregnes omgaaende efter Kvalitet bedst muligt.

P. H. Langvardt
Børste- og Penselfabrik,
Aarhus.

Haarene kan mulig indsendes gennem Deres Brugsforening.

H J E M M E T S O P G A V E R

jeg ofte bruger. De smaa fik deres eget Bord og smaa Stole herind, og min store Dreng lavede en vældig god Hylde til deres Legesager af en gammel Kasse; Grethe stod paa Hovedet i Dragkisten og fandt et pænt Stykke Tøj, som hun syede Gardin af til Hylden, for vi gjorde os ingen Illusioner om ubetinget Orden.

Over Bordet lavede vi en lille Frise af Billederne fra den lille Bog »Pers nye Klæder«, det var meget vellykket og vakte stor Jubel. »Der skal Gulvtæppe under Stolene i Hjørnet,« erklærede Grethe, og inden jeg vidste et Ord af det, havde hun hentet et lille et, vi har i Ejnars Stue, »hvorfor skal det ligge derinde og fryse.« Et Øjeblik efter kom Drengen ind med Husets bedste Billede, det skulde selvfølgelig bo, hvor vi skulde bo.

Jeg har en smuk Krukke staaende i Dagligstuen, den hentede jeg, opmuntret af Børnenes Iver og anbragte paa Reolen. Det betyder meget for os alle at have noget pænt at se paa. Linnedskabet fik vi ogsaa Plads til, det er rart at have ved Haanden, og Tøjet bliver heller ikke fugtigt og koldt, og paa den nederste Hylde bor mit Stoppetøj.

Det er blevet en helt anden Stue, og nu egner den sig til sit Formaal, vi er meget glade for den. Med en vis Ængstelse tænkte jeg paa, hvordan der mon

egentlig saa ud i det øvrige Hus, der dels var ribbet og dels havde faaet Overskud fra den ryddede Stue. Der var ikke saa pænt, som der plejer at være, men vi skulde jo heller ikke være der, og vores Hjem er dog ikke en Præsterbakke.

Nu vil vi nyde den »nye« Stue i Vinter, og til Foraaret nyde at se de gamle Stuer dukke op igen.

Vi har ofret lidt paa Belysningen, saadan at Lamperne er kommet til at hænge godt over Spise- og Arbejdsbordet, jeg tror det betaler sig.

Jeg har ogsaa gjort lidt for, at Mørklægningsgardinet ikke skal se altfor sorgeligt ud. Det er blevet ordnet saadan, at det ikke slaas med Blomsterne som før, naar det skal op eller ned. Det irriterede mig forfærdeligt at flytte Blomsterne rundt hver Aften.

Saa har vi forøvrigt bestemt, at vi i Køkkenet vil have et lille Bord, som vi kan sætte os ud ved, hvis det er paakrævet med absolut Ro, og det kan man ikke undvære engang imellem. Køkkenet er ikke stort nok til Spisekøkken, men saadan et lille Bord og en Stol kan der godt staa, og der har vi jo Varmen fra Komfuret; jeg vil saa ogsaa bruge det, naar de smaa skal vaskes og klædes af.

Endelig har vi holdt Radio-

REGNFRAKKEN

skal passes

Naar Regnfrakken skal renses: Hæng Frakken op paa Bøjle i Vaskerhuset eller Gaarden og gør den vaad (brug Havevandkanden). Børst den derefter igennem med en blød Børste, dyppet i koldt Sæbevand. Sørg for at komme over det hele, for at undgå Striber. Skyl derefter godt (brug atter Vandkande med Bruseren paa) saa al Sæbevand kommer af.

Knap Frakken og glat den pænt ud, og lad den tørre, men endelig ikke i Sol eller for kraftig Vind. Naar den saa er tør, skulde den være helt fin at se paa. Dette gælder selvfølgelig for de helt lyse Regnfrakker.

Da Regnfrakker er af Gummi, maa der hverken bruges Benzin eller varmt Strygejern til dem.

W. L.

raad, for vi har ogsaa Radioen inde i Opholdsstuen. Naar Programmet bliver bekendtgjort, gaar vi det igennem, ytrer Ønsker og vedtager, hvad der skal høres, ellers er det jo ikke til at have med at gøre. Vi haaber, vi skal faa det hyggeligt i Vinter, Ejnar er vældig tilfreds, nu da han ser Resultatet.

Børnene skal tage deres Tørn med i Arbejdet, rede deres Senge, pudse Sko, dække Bord, vaskes op o. s. v. Der bliver jo ikke saa meget Rengøringsarbejde, som der plejer at være, men jeg maa ogsaa have lidt Tid om Formiddagen til at sy paa Maskine, for det passer jo ikke allerbedst sammen med Lektielesning og Ejnars Hviletid.

Jeg glæder mig meget til at høre, hvordan I har det, og hvordan I indretter jer, maaske er det ikke noget Spørgsmaal for jer. Men for os har det været det. Iøvrigt tænker jeg med lidt halvdaarlig Samvittighed paa, at Måser af Mennesker hele deres Liv maa nøjes med meget lidt Plads, meget mindre end vi har nu, og med meget faa Penge til Brændsel. Direkte kan jeg vel ikke gøre for det, men vi er jo alligevel allesammen implicerede i Sagen.

Hils hele Familien.

Mange Hilsener.

Din hengivne

Else

REGN
eller
TAAGE

Hæshed — en irriteret Hals eller en overanstrengt Stemme lindres med Caruso eller Caro.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Ikke noget for mig

Saadan tænker mange, naar de ser andre spille Fodbold — men de, som følger Kruschen-Raadet, er af en helt anden Støbning. De faar Lyst til at løbe en Tur efter Bolden, for de har nemlig den fornødne Vitalitet.

Kruschen - Raadet:
Det er den lille daglige Dosis, der gør det, — drik et Glas hver Morgen!

KRUSCHEN SALT

Faas overalt til gammel Pris.

MEMER NEM

DANSK PATENT No. 44794-45759
10 ØRE
MADE IN DENMARK

FAAS I BRUGEN
PASSER I BEGGE DISSE BARBERMASKINER

Den mest anvendelige Kjole

I Aar kan man have megen Gavn af en lun, ulden Kjole. Den er anvendelig ved næsten alle Lejligheder, er dejlig varm, og man glæder sig ligefrem til at tage den paa.

I F. D. B.s Manufaktur- og Paaklædnings-Magasiner finder De mange, smukke Kjoler i Angora, Georgette og uldne ternede Stoffer, til Priser fra **Kr. 27.50**

F. D. B. Manufaktur- og Paaklædnings-Magasiner

KØBENHAVN — AARHUS — ODENSE — AALBORG — NYKØBING, F. — NÆSTVED — HOLBÆK — VEJLE
HORSSENS — RANDERS — HJØRRING — VARDE — KOLDING og F. D. B.s Konfektions- og Sko- og Sælsafdeling i SKIVE

H J E M M E T S O P G A V E R

NOGET NYT I GRYDEN

Krisebakkelse

Vi kender vist alle den »klasse« Opskrift paa Dejgen til Melboller og Vandbakkelse — lige Dele Smør og Mel samt $\frac{1}{2}$ l koldt Vand og 1 Æg for hver 25 gr Mel, der er i Dejgen. Men i disse Tider vil vi nu ikke ret gerne bruge baade Fedtstof og Æg i en Dejg, og det kan da ogsaa lade sig gøre at tilberede Dejgen helt uden Fedtstof.

Melet udrøres i Gryden med det kolde Vand, opvarmes under kraftig Piskning til det danner en fast, ensartet Dejgklump, og røres derefter grundigt igen med det ene sammenpiskede Æg. Dejgen varmes derefter

atter op under stadig Piskning, til den bliver lidt mere jævn, den fjernes derefter fra Ilden og røres med det andet Æg. Til sidst irores Bagepulver og Salt, hvorefter Dejgen sprøjtes ud eller sættes med Spiseske eller Teske i smaa Boller paa en smurt Plade eller i den smurte Bageform. Bageform og Ovn maa være godt varmet op forinden, og de første 5 Minutter af Bage-tiden skal Blusset være meget kraftigt, det dæmpes derefter noget, og Bakkelse bager færdig, uden at der lukkes op for Ovn eller Form. Bagetiden er mindst 20 Minutter i Ovnen og 25 Minutter i Formen, i denne sidste lader vi Ventilene være lukkede de første 5 Minutter, derefter lukkes halvt op 15 Minutter, og den sidste Tid skal Ventilene være helt aabne. Bakkelse kan fyldes med Creme og Frugtmos, der eventuelt er pisket op med piskede Hvider eller med Flødeskum.

Dejgen kan ogsaa bruges til Melboller, men disse er dog knap saa velmagende, som efter den gode, gamle Opskrift.

KAJA PEDERSEN

Glimt fra Børnernes Verden

Per er 4 Aar. Han har været uartig og skal have Smæk, men er hurtigere i Vendingen end Mor og har gemt sig under Fars og Mors Seng.

Naa, tænker Mor, saa kan det vente, til Far om et Øjeblik kommer hjem, saa kan han foretage Afstraffelsen. — Far kommer, bliver underrettet om det passerende og gaar i Soveværelset for at finde Per.

Da Per ser Fars Ansigt titte under Sengen, giver han Plads ved sin Side og udbryder glædestraalende: »Naa — har hun nu ogsaa været efter dig?« MOR

ERSTATNINGStoffernes
INDHOLD OG VÆRDI

Af Laboratorieførstander J. Bielefeldt, F. D. B.
(Efter Meddelelser fra Statens Husholdningsraad).

(Fortsat fra Nr. 20)

Erstatning for Sagomel.

Jævningspulver.

I Husholdningen har man tidligere foretrukket Sagomel fremfor Kartoffelmel til Jævning af Frugtgrød. De Jævningspulvere, der nu findes i Handelen, bestaar hovedsagelig af Kartoffelstivelse, undertiden tilsat Tapiocamel eller Maizenamel, Kapseldele af Vanille, Vanillin og Farve. En Kartoffelmelsjævning skal hældes i den kogende Vædske, efter at denne er taget af Ilden.

Det er altid dyrt at købe et saadant Produkt pakket.

Sæbeerstatning.

Da Sæberationen ikke rækker saa vidt, at der kan blive Raad til at bruge Sæbe til Rengøring, blev der hertil fremstillet Ludpulvere, som kan faas uden Rationeringsmærker. Ludpulverne bestaar af Soda, tilsat en saadan Sæbemængde, at Fedtsyreindholdet ikke overstiger 5 pCt. De maa i og for sig betegnes som ret daarlige Erstatninger for Sæbe, da det er fuldkommen illusorisk at bruge et Pulver med et saa ringe Fedtsyreindhold, hvis Vandet, hvori Pulveret skal opløses, ikke er blødgjort; i haardt Vand vil al Fedtsyren blive ødelagt ved Dannelse af Kalksæbe.

Til Afvaskning af Panoer, Døre o. lign. har det været almindeligt at bruge Kvillajabark, der indeholder ca. 10 pCt. Saponin.

Som Erstatning for Kvillajabark har man forskellige saponinholdige Plantedele; der findes importeret Sæberod, men der dyrkes ogsaa i Haverne som Staupe eller Sæbeurt (*Saponaria officinalis*), hvis Rod er saponinholdig. Blade af *Vedbend* indeholder ogsaa Saponin og kan anvendes i tørret og pulveriseret Tilstand, og det samme er Tilfældet med *Kastaniemel*, der indeholder ca. 10 pCt. Saponin.

Til finere Vask brugte man tidligere Sæbespaaner, som var opløselige i koldt eller lunken Vand; da disse Spaaner blev fremstillet udelukkende af vegetabiliske Olier, som er oversøiske Produkter, er de udgaet af Handelen. I Stedet for Koldtvands-spaaner kan man til mørke Stoffer bruge de ovennævnte Kvillajabarkerstatninger, men bedre er de saakaldte syntetiske Sæber. De er fortrinlige i Brug og kræver ikke blødgjort Vand, men er temmelig dyre og vil sikkert ogsaa kun kunne faas i begrænset Mængde. De kan ikke i egentlig Forstand betegnes som Erstatningsstoffer, men maa, i Betragtning af deres udmærkede Egenskaber, henregnes under Kunststofferne.

Erstatning for Fernis.

Gulvlakfernis er overordentlig vanskelig at erstatte; der findes syntetiske Lakfernis'er, der er gode, med stor Slidfasthed og stor Modstandsdygtighed overfor kemiske Angreb, men de er dyre. De fleste Erstatninger er absolut ringere end de oprindelige Varer, men en Del er brugelige, naar de behandles med nogen Varsomhed.

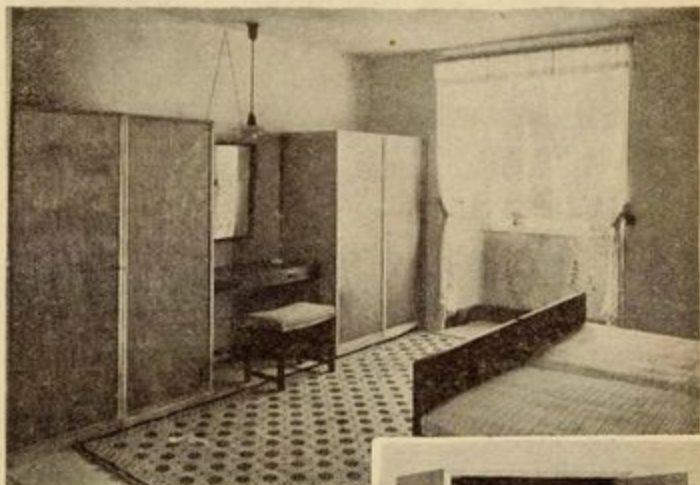
Erstatninger for Malerfernis maa kun falbydes, naar de er godkendt af Malermestrenes Forsøgsinstitution paa Teknologisk Institut, og det maa derfor ogsaa sige, at de, der findes i Handelen, er brugelige.

... jeg
hører

at Tiden er inde til at lene sin Stue ved at lægge et tykt Lag Avispapir under Gulvtæpperne.

at hvis man har Tomater endnu (med gulligt Anstrøg) kan de pakkes ind i Papir, lægges i Æske og gemmes frostfrit, og de vil da være modne til Jul.

at en Æggeblomme rørt med Sukker og irørt den stuvpiskede Æggehvide, kan erstatte Flødeskummet paa Æble- eller Lagkagen, men det maa lægges paa i sidste Øjeblik.

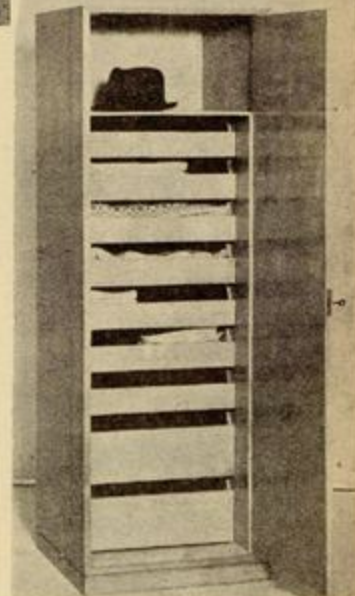
Gode Brugsting

GARDEROBESKABE

Problemet Garderobeskabe var lettest løst, hvis det blev almindeligt, at man i alt Boligbyggeri byggede faste Skabe i Soveværelserne, men saadan er det langt fra endnu. De fleste Mennesker maa selv skaffe sig Garderobeskabe til Soveværelset.

Det store 3 Dørs Skab er sikkert det, der har fundet størst Udbredelse, og det er jo ogsaa et udmærket Skab. Men det store Skab har dog et Par Ulemper, det er dyrt at anskaffe, og det kan være vanskeligt i de smaa Soveværelser at finde Plads til saa meget Skab paa eet Sted. Mere praktisk vil det være, om man kan fordele sin Skabsplads i Soveværelset, f. Eks. som vist paa Billedet. F. D. B. har ladet fremstille saadanne Eendørs-Skabe. De har den Fordel, at man kan anskaffe sig eet, og efterhaanden som der bliver Brug for og Raad dertil, supplere det med eet eller flere.

OVE BOLDT

SKABET, som her vises, har Skuffer til Undertøj, Strømper o. s. v., men det faas med Stang til Bøjler, hvis det i første Omgang er et Klædeskab, man har Brug for.

DET SPIRENGTE TAARN MED FORRENSERIET

ØDELÆGGELSEN AF BRUGSFØRENINGERNES MØLLE I VIBORG

Paa 5. Etage i Viborg Møllen, tilhørende SOK, den ene finske Fællesforening, fandt Ingeniør Roos — Møllens Leder for Russerne kom til — en Ud-nævne af Kammerat Alexander Vasiljevitch Feodorow til Chef for Viborg Brodkombinat.

Kammerat Feodorow havde, da Russerne trak sig ud af Viborg, glemt sin Fuldmagt paa Gulvet. Til Gengæld havde han ikke undladt at aflevere Fabrikken i Uorden til sin Forgænger og Efterfølger. Han havde ikke naaet at ødelægge Møllen helt, men havde dog naaet at sprænge Forrenseriet, der var installeret i et Taarn, der sammen med det historiske Slotstaarn dominerede Byens Silhuet. Med denne Bortspredning har Feodorow sørget for, at der vil gaa nogle Maanedre, før der atter kan males Mel til Kærlerne.

Russerne havde paasat Ild i alle Etager, men Ilden havde ikke rigtigt fængt, sikkert fordi det er vanskeligt at faa det til at brænde i en Jernbetonbygning. Bygningen, der indeholdt Bageri og Macaronifabrik, vil snart kunne sættes i Gang igen. En særlig Hjælp hertil har Bageriet faaet ved, at det har gjort et større »Krigsbytte« af russiske Bagermaskiner. Kammerat Feodorow havde ikke naaet at faa de russiske Maskiner med, som var installeret. Nu er de sat i Gang af Finnerne under Ingeniør Roos Ledelse, og alene disse Maskiner kan lave 30—40 Tusinde et-Kilos Brod om Dagen.

GH:FKONTORET trænger til en grundig Oprydning. Møblerne var saa nogenlunde uskadt, kun var al Læderpolstringen skaaret af.

FRA DENNE SIDE ser Møllen ud til at være i god Stand. Taget er dog ødelagt paa Bygningens venstre Side, hvor der er Sod efter Branden.

POSTLUDIUM

De lange Aftener samler os om Lampen. Ude i Rummet sidder de store Stjerner. Vintermørket ligger udenfor vore Hjem. Mørket minder om et lydløst, hemmelighedsfuldt Rovdyr. Det er fremmed og gaadefuldt...

I de Tusinder Hjem tændes Lampen. Mennesker rykker sammen om den gode Ild. De lange Aftener giver en Genlyd i Sindet ... det er, som vi atter oplevede vor Barndoms lange Aftener, Tinnerne, hvor der læstes højt, hvor de fingernemme arbejdede med Løvsav og Kniv, Strikkepindene pludrede fortroligt, og en ung Moder satte sig til Klaveret og sang med en klar, om Stemme.

De lange Aftener samler os om Lampen. Alle de Tusinder Hjem er smaa aandelige Fæstninger for danske Mennesker. Der samtales og der læses. ... Bogen har faaet sin store Renæssance... Ogsaa den danske Digtning har modne og skønne Frugter at skænke.

Det danske Sind, der paa engang er stærkt og blidt, faamælt og lunerigt, uforfærdet og lavmælt i Tonen — dette danske Sind lever i vore Digtters Bøger. ... I Digtningen ejer vi en stor, aandelig Reserve... Det sanddrue Sind, Humoren, der spejler Mennesket i sit varme, gyldne Lys ... al dette skænkes os i de Værker, der trods alt undfanges og fødes til Verden i denne besynderlige Tid...

Kun ringe Mennesker med Sygdomsmærker i Sjælen lægger den danske Digtning for Foragt. I tunge Tider har denne Digtning vist — og gør det ogsaa nu — at den ejer Styrke og Holdning...

*

Et Menneske ligger vaagent. Nu lyser det ganske svagt derude over Tagene. En ny, graaladen Dag pibler frem. Hestehoves høje Klappen lyder mod Asfalten, de første Mælkevoerne, Gartnerne med de smaa skramlende Vogne er paa Vej ind mod Grønttorvet... En Sporvogns lange, ensomme Duren... Lydene er saa klare og nære; de ejer noget intimt-fortroligt, der minder om Provinsens Morgener...

Hverdagen er blevet noget andet end før. Hver Dag, der er levet, er en Gave. Hver rolig Time en kostelig Oplevelse. Bilernes rastløse Tempo er vejet for en anden Rytm.

Morgenen, der langsomt graaner derude, de smaa Børns klare, sorgløse Latter, den ukendte, ventende Dag — det fortæller os noget.

Snart nærmer vi os Solhverv. Et ukueligt, nyt Aar hæver sig i Kimingen. Endnu lever Lyset fra en svunden Sommer i vort Hjerte.

Den er lykkelig, som ikke lader sig friste af Verden; thi hvad den giver, tager den stedsige igen.

Bernhard af Clairvaux.

KAMPAGNEN ER I GANG

Først i Oktober begyndte Hjulene igen at snurre i Danmarks Sukkerfabrikker, og det bliver de ved med, indtil den sidste Roe er knust paa Saftstationerne, og Saften gennem lange Rørledninger ført til Fabrikkerne, hvor den forvandles til det Sukker, der skal forsøge Tilværelsen for os i det kommende Aar. »Sukkerkampagnen« kalder man nede paa Lolland denne temmelig korte hektiske Periode, og alle Husmænd og Daglejere tjener en god Skilling ved »at arbejde i Kampagnen«.

For godt hundrede Aar siden var Røesukkeret meget lidt kendt. Sukkeret var næsten eneraadende og leverer stadig med Cuba i Vestindien som Hovedproducent to Trediedele af Verdensforbruget, der ligger paa ca. 27 Millioner Tons. Det var Napoleonskrigene, der lærte Europa at avle Sukker. Siden den Tid har Sukkerroen stadig vundet Terræn. Ved Krydsningsforsøg er den almindelige Runkelroe, som oprindeligt brugtes, forædlet, d. v. s. gjort mere sød. I 1836 regnede man med 5 Procents Sukkerindhold, mens man i Dag er helt oppe paa 17 Procent.

Danmark kan ikke sit eget Forbrug af Sukker, naar vi udviser en Smule Sparsommelighed, men det falder os svært. I 1933—34 var Forbruget af Sukker pr. Indbygger her i Landet helt oppe paa 56 Kilo. De tilsvarende Tal for England var 48 kg, U.S.A. 45 kg, Frankrig 25 kg, Tyskland 23 kg, mens Italien laa helt nede paa 7 kg.

FOTO KONKURRENCEN

Eksempel paa en Portræt-Optagelse. Indsenderen, der deltager i Gruppe III i Fotokonkurrencen, vil i det mindste opnaa et Honorar for Billedet, hvis ikke han deltager i Præmieuddelingen.

Præmierne bliver: i hver Gruppe en Førstepræmie paa 25 Kroner, en anden Præmie paa 15 Kroner. Desuden i hver Gruppe Trostpræmier, bestaaende af 2 Spoler Film, Antallet fastsættes af Dommerkomiteen ved Præmieuddelingen.

Bidrag til Konkurrencen sendes til Brugforenings Bladets Fotoredaktion, inden den 11. Nov. Husk Returporto.

EN GOD HANDEL

Købet af Alaska er en af de mest fordelagtige Handeler, der nogensinde er afsluttet. U.S.A. købte i 1867 dette øde Land af Russerne for en Sum af 7,2 Millioner Dollar. Der udfores nu hvert Aar derfra: Guld for 8 Millioner Dollar — Fisk for 40 Million — Kobber for 4 Million og Pelsvarer for 3 Million Dollar — der er en vis Sandsynlighed for at Købesummen kan forrente sig.

KUNST-KRONIK ved Knud Sønderby

Holger Gabrielsens
Jubilæums-forestilling

Holger Gabrielsen er blandt danske Skuespillere maaske den, der har den mest forbløffende Forvandlingsevne.

Ogsaa i sin Jubilæums-forestilling demonstrerede han sin imponerende sceniske Rækkevidde ved blændende Spil i to diametralt modsatte Roller.

I Jules Romains Komædie »Dr. Knock« saa man ham som den fanatiske, næsten diaboliske, Læge med svindeliske Træk, der ikke vil nøjes med at kurere Patienter, men ligefrem opdrætte dem, indpoder Sygdomskomplekser i en hel Egn's Befolkning, suggererer frodige Madammer og knokkelstærke Bønderkarle, saa de føler sig dødsyge.

I Noël Coward's »Det er saa yndigt« var han den lille, stilfærdige og fortrængte Middelstands-Engländer i et uheldigt Ægteskab med en kold og egoistisk Kone.

Mere vidt forskellige Skikkelser kan man ikke tænke sig, og mere storartet kunde de ikke spilles hver for sig, end den fejrede Jubilar gjorde det. Iscenesættelsen af »Dr. Knock« var af Holger Gabrielsen, og med ham i Hovedrollerne vil de to Stykker komme til at gaa længe paa det kgl. Teater.

GOD SVENSK FILM

Intet Under, at man i Hollywood har sikret sig den unge svenske Filmskuespillerinde Ingrid Bergman. Hende kan man være sikker paa, at samtlige Verdensdele Biografpublikum vil se med Glæde. I den sidste svenske Film, man har set med hende — »Juninatten«, som er iscenesat af Per Lindberg, spiller hun en ung Pige paa et Apotek. Hun indvikles i en Kærlighedsaffære, der afsluttes med et Revolverskud, og derpaa følger hendes Kamp for at leve et ubemærket Liv, efter at Aviserne har haft hende som Forsidestof, og selvfølgelig slutter Filmen med en ny og lykkelig Kærlighed. Per Lindberg har forsøgt at skabe en Film med virkelig Stemning og med rigtige Mennesker, og det er delvis lykkedes. Hvad angaar Ingrid Bergman er alting lykkedes. Hendes Væsen og hendes Ansigt er saa levende og sjælføldt, at man nyder hvert Sekund, hun er paa Lærredet. Hun løfter Filmen op i det helt fornemme Plan.

CHARLOTTENBORGS EFTERAAR

Det er Landskaberne, der dominerer Efteraarsudstillingen. Det skønne danske Land med Højes Bølgen og Fjordes Blaane er fristende Motiver, og hvem bliver nogensinde træt af at beundre det?

Efteraarsudstillingen er altid forbeholdt en mindre Kreds, der hver for sig udstiller et større Udvalg af deres Arbejder.

Den dominerende Ophængning er C. Godfredsens Mindeudstilling. Denne Kunstner, der særlig i de senere Aar er blevet »opdaget«, dyrkede med Forkærlighed Mols' Bakker, og gjorde det i en Række Malerier, der viser os en frem-

BETTY NANSSEN ER MORSOM I »BREGNELY«

Den engelske Succesforfatter Priestley har skrevet bedre Skuespil end »Bregnelly«. Han har skrevet saa fabelagtigt velkomponerede Stykker — f. Eks. »Dangerous Corner«, opført paa Dansk under Titlen »Vi, der lyver« — at man næsten vægrer sig ved at tro, at det lille Gennemsnitslystspil »Bregnelly« er af ham. Der gaar tolv paa Dusinet af den Slags Lystspil i England. I Handlingen faar man et Kig ind i et Middelstandshjem, hvor den velstaaende og moralske Grosserer efterhaanden afslører sig som intet mindre end Falskmøntner. En humorisk Komædie kalder Priestley da ogsaa Stykket. Der er en hel Del elskværdig Situationskomik, Roller der giver Anledning til morsom Karakteri-

sering og iøvrigt en Fornemmelse af Gennemtræk paa Grund af Usandsynlighed og manglende Fasthed i Handlingen.

Alligevel morer man sig over »Bregnelly«, takket være Betty Nansen. Man har vænnet sig til at betragte Kunstnerinden i Frederiksberg Allé som den store Tragedienne og næsten glemt, at det er i Lystspil, hun har fejret sine største Triumfer. Uhyrlig ser hun ud, rødne- set og konet og pyntet som et Fastelavnssris, blot Synet af hende kildrer Lattermusklerne, og med sin overlegne Mimik, Stemmeføring og Bevægelser dirigerer hun Komikken saa suverænt, at Lattersalverne kommer som paa Tælling.

»KONGEN OG HANS KONE«

Axel Kjerulfs Stykke »Kongen og hans Kone«, der spilles paa Folketeatret, er ikke den højeste Kunst. Forfatteren har over Grevinde Danners og Frederik den Syvendes Skæbner lavet en Række populære sceniske Arrangementer. Der er en hel Del at hygge sig ved, Iscenesættelsen og Dragterne er holdt nøje i Tidens Aand og behagelige at se paa. Situationerne, der viser Grevindens og Kongens parallelle Skæbner, er behændigt valgt med Sans for de jævne og primitive Virkninger. Der er meget baade af Sentimentalitet og af en vis haandfast Komik.

Carl Alstrup spiller Kongen og efter Stykket maa Spillet nødvendigvis blive en Blanding af Karakterkomædie og Folkekomædie. Et vist patologisk Præg staar dog for Alstrups egen Regning. Bedst er Ellen Gottschalk som Grevinde Danner, helt ligefrem og helt troværdig.

ULLABELLA

Henning Kehlens Sukces i sidste Sæson paa Det kgl. Teater har haft Premierer paa Odense Teater og paa Aarhus Teater. Begge Steder blev det journalistiske ferme Stykke modtaget med Velvilje. Paa Odense Teater debuterede Lise Sørensen i Rollen som Skolepigen Ullabella, der faar Lussingen og derved sætter det hele i Gang.

ragende Kunstners Indleven i det bølgende Mols.

Niels Hansen, der med Forkærlighed har dyrket bornholmske Partier, er mellem de Kunstnere, man efter Godfredsens bedst vil huske efter et Besøg.

Men ud over Landskaberne bemærkes flere veludførte Portrætter, saaledes Arbejder, malet af Kongebak og Aksel Hou.

Foruden Malerier findes en Ophængning af grafiske Arbejder, bl. a. Torben Jensen og Aage Roose samt Benjamin Dabberup.

Skulpturen fører en tilbagetrukket Tilværelse, Johan Galsters Roar og Helge dominerer Salen.

En Søndag paa Amager

INGEBORG BRAMS

At filmatisere Johanne Louise Heibergs lille Vaudeville »En Søndag paa Amager« er en af de dårligste Idéer nogen dansk Filmproducent endnu har haft — og de har endda haft adskillige. — Det lille Syngestykke kunde selvfølgelig ved genial Instruksjon være blevet en henrivende romantisk og poetisk Film — hvad kan Geniet ikke udrette — men saalænge danske Instruktører daarligt nok kan faa den almindelige danske Dagligdag til at tage sig troværdig ud paa Film, maa det sikkert fraaades at give sig i Kast med vanskelige Opgaver.

Ikke for det. »En Søndag paa Amager« er saamænd blevet saa yndig og nydelig og pæn og sød, som man kunde vente det. Og lige saa forloren. Hans Kurt og dansk Teaters nye Haab Ingeborg Brams spiller Jøken og Lisbet, og Erling Schroeder er Københavneren. Spillet var der ikke noget at klage paa.

Fortræffelig
dansk Roman

Aage Dons er en af de talentfuldeste i den unge Forfattergeneration. Hans Romaner »Koncertene«, »Soldaterbrønden« og »De uønskede« har skaffet ham stor Anerkendelse baade hos Publikum og hos Kritikken. Hans sidste Bog »Her mødes alle Veje« befæster hans Position. I en mesterligt kombineret Handling og med præcis og samtidig med følsom Stil skildrer Dons tre unge Menneskers indbyrdes Forhold. En Broder og en Søster og deres fælles Barndomskammerat, som forelsker sig i hende. Psykologien i Bogen er dyb og borende, men løber dog ingen- sinde af med Forfatteren. Fortællingen skrider stadigt frem og fængsler fra Side til Side. Personerne, baade Hovedpersoner og Bipersoner lever som rigtige Mennesker, og Forfatterens Gemyt, der giver Stemning og Synsvinkler, er behageligt. Man er i godt Selskab med Aage Dons.

»Her ser du, Peder, Olsens fine Duer, jeg paa en god Idé gaar rundt og lurer.«

I Enighed de gaar til Olsens Villa: »Vi har en Gave, dersom du den vil ha'«

Ved Hjælp af den bli'r dine Brevdu's prima, og flyver let med Bud hertil fra Krim a'

hvis blot du dem med Papegojen krydser, du tjene kan gevaldig mange Gysser.

»Du faar dem til at gi' Beskeden mundt-
ligt.«
si'r Peder Brugs til Olsen underfundigt!

DET SKU' VEL IKKE VÆRE EN FORFATTER

MOD SPROG-FORBITRINGEN

Kniber det med at forstaa de gamle Ord i Brødrefolkenes Sprog, efterhaanden som det, Dr. *Sven Clausen* kalder Sprogforbitringen, skrider frem, saa bliver det endnu værre med de nye.

Nydannelser i Sprogene foregaar hurtigst der, hvor der »sker noget«, hvilket vil sige inden for Teknikens Verden. Her er Udviklingen revolutionerende. Tag en dansk eller svensk eller norsk Ordbog fra Aarhundredskiftet og sammenlign den med en af Dags Dato. Det vil derved hurtigt blive klart, at alene Bilen, Flyvemaskinen og Radioen har velsignet Sprogene med en kolossal — og ikke altid lige køn — Tilvækst.

Det er noget af et Herkulesarbejde, Akademiet for tekniske Videnskaber vil paatage sig, naar det opretter en Central, der skal søge at faa Ordene Nydannelser i de tre Lande til at foregaa parallelt.

Formaalet er ad Frivillighedens Vej at øve praktisk Skandinavisme: Lad os prøve at kalde alle nye Ting ens i alle tre Lande — saa kan vi da forstaa det!

... og saa er Vejen brudt for en yderligere Udvikling, som ikke Tekniken, men Landenes Kulturcentraler skal føre an i.

Det er en Virksomhed, man skal ønske al mulig Held og Lykke, men hvorfor skal den hedde saadan noget fremmed som: Terminologi-Centralen?

ANMELDELSE AF HYGGELIG LÆSNING

Der breder sig en festlig Atmosfære over Redaktionen, den Dag Statistisk Aarbog kommer. Først og fremmest fordi det er en festlig Bog, med en muntert vinkende blaa Ryg, med Guldbogstaver, et nydeligt graat Omslag, hvorpaa Forfatteren har gentaget sit inspirerende Paafund med at skrive Teksten saavel paa dansk som paa fransk.

Og hvilke interessante og spændende Kapitler har Forfatteren ikke været i Stand til at skabe. Bemærk blot det første Kapitel, hvor det slaas fast, at Danmarks sydligste Punkt er 57°35'31", en Sammenligning med de tidligere Udgaver af Værket fortæller, at denne Position saavel som de øvrige er uforandret, Landet ligger, som det altid har ligget, hvilket er rart at faa slaet fast.

I Tabellen over Meteorologiske Forhold oplyses det, at Januars (udendørs) Middelværme er + 4,4, medens den i Januar 1939 var + 1,4. Dette er en kraftig Stigning, vil somme maasse indvende — at dog ikke alle Stigninger er saa kraftige, ses længere inde i Værket, Side 115, hvor man bemærker, at tørrede amerikanske Æbler er steget fra 170 til 225, og Kogesalt fra 20 til 23 Øre. Skotske Kul er faldet med 2 Kr. pr. hl — til Gengæld kan de heller ikke faas.

Tager man og kikker lidt i Tabellerne over Danmarks Befolkning, saa konstaterer man for Københavns Vedkommende, at Byen er vokset med en Tilbagegang paa 998 Mennesker, det er jo ikke

Efteraaret har bragt flere Bøger, hvis Forfattere har stillet danske Byer og deres Befolkning i et ubeldigt Lys — efter de sidste Skøn. Det er derfor ikke uden Grund, at man rundt om kigger skævt til de Menne-sker, der sidder paa Hotellet og skriver — for hvem ved —

FRA PIAZZA DEL POPOLO

En af dansk Litteraturs ejendommeligste Bøger, Wilhelm Bergsøes »Fra Piazza del Popolo«, fylder i Aar de 75.

Det var i 1866, at Læseverdenen sattes heftigt i Op-rør — der var udkommet en stor og tyk Roman, ja, d. v. s. det var Pokker ingen Roman, det var en Række Noveller, der paa snedig Vis var kædet sammen, saa man aldrig havde set noget lignende, og saa fortæller der i dette Amfibium af en Bog en Række Historier med en saa uhorst Dristighed, at der fnystes og rødmedes i Fællig i det agtværdige Borgerskabs Plyssets-Saloner ... tænkt, var det virkelig Bergsøe, den pæne Mand — Sønnen af den agtværdige Administratør paa den gamle Porcelænsfabrik — der ellers skrev saa smukt om Dyr og som to Aar i Forvejen var blevet Doktor paa en Disputats om Sværdfiskens Snyltedyder, der her gik hen og blamerede Slægtens gode Navn med saadan en Bog, som de venligste kaldte smaglos, de skarpeste usædelig, og som de Allermestforargede, og blandt dem Forfatterens egen Tante, kastede paa Baalet ved Ildtangens Hjælp? Saa skulde han da i Sandhed nøfles! Derom var der rørende Enighed i Andegaarden.

— Det vil være Eftertiden plat umuligt at forstaa dette Røre. Selv ikke med den bedste Vilje dertil vil den kunne finde noget udfordrende, endstige naanestendigt i denne originale Bog, hvis Spind rækker fra Kærlighedsstien ved Lyngby til den romerske Kampagne. Til Ære for den danske Læseverden skulde der da heller ikke hengaa mange Aar, før Over-Bornertbedens Dom blev omstødt med fuld Musik. Og saa begyndte »Fra Piazza del Popolo« at udkomme i Oplag paa Oplag, læst med lige stor Interesse af Unge som Gamle, der uimodstaaeligt blev revet med af Forfatterens eminente Fortællekunst — spogte med de glade Kunstnere i Rom — led med Malm, Geniet, der strandt i Tiberen og opstod som Munk — fulgte i Spænding Verner under hans Rovereventyr — gisnede om den mytiske Henry Vernon — og følte det riile koldt ned ad Ryggen under Berøgene i de Huler, hvor Koleraen aad alt levende bort. Det blev en Bog, man tog frem atter og atter. Endelig Autorisation fik den, da den første Gang laa paa en Konfirmands Gavebord.

Dens Forfatter var Zoolog. Men saa svigtede Synet, det videnskabelige Arbejde blev umuliggjort, gentagne Gange søgte han Læge i Rom, og paa Indtryk fra disse Rejser blev Bogen til — dikteret til Søsteren paa et Tidspunkt, da han laa til Sengs, saa godt som blind. Som Syner i Mørket fremstod Værket, saa klart og skarpt, at han uden et eneste Notat udrædede Intrigens vildsomme Traade.

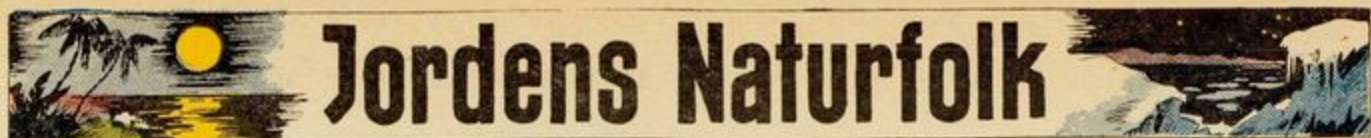
— Denne ejendommelige Bogs Tilblivelseshistorie er saaledes nær ved at blive det allermest ejendommelige ved den. Naar »Fra Piazza del Popolo« engang kun er en lillebitte Brøk i en længstvunden Tids litterære Regnskab, vil den dog bestandig være et lysende Minde om den Menneskeandens Jættekraft, der slaar sig igennem enhver Modstand — selv den, der synes ubrydelig!

den rigtige Vej mod Millioner. I samme Kapitel fremkommer Forfatteren med den Oplysning, at der er forsvundet mere end 4000 Mennesker paa et Aar. Det er rystende. Først Kaffen og Tobakken og nu 4000 Mennesker. Man kan jo ligefrem paa Papiret beregne, hvorlænge det varer, før der ikke er noget tilbage af noget som helst.

Interessante er Forfatterens Oplysninger om det gennemsnitlige aarlige Forbrug af visse vigtige Fødevarer. Hr. Gennemsnits-Landmand har herefter spist 52 kvarte Rugbrød paa et Aar, medens Hr. Gennemsnitskøbenhavn

kun har spist 35 kvarte. Men, som det fremgaar af Tabellen, har Københavneren revancheret sig ved at drikke 69½ Bajere. I Modsetning hertil er Landmanden en Sinke med kun 20 Bajere. Der er forsaavidt intet at sige til, at Hr. Københavner ovenpaa den Anstrengelse har spist 3 kg Spegesild mere end Hr. Landmand.

Statistik Aarbog, som den foreligger, er et underholdende Værk, thi hvilket andet Sted vilde man faa at vide, at der ligger en Ø i Øresund, der hedder Slotsbolmen, stor 12 ha og med 126 Indbyggere?

Jordens Naturfolk

2. Malajer

MALAJERNE hører til et af Jordens mest raceblandede Folk. De bor i Indonesien og paa Malacca-Halvoen, hvor deres Pælebygninger lyser op i Udkanten af de store Skove. I Højde over Jorden varierer Pælehusene fra $\frac{1}{2}$ til 6 Meter, alt efter deres Bestemmelse.

MALAJERNE ERNÆRER SIG hovedsageligt ved Agerbrug, og navnlig Risdyrkingen har Betydning for dem. De dyrker Risen paa samme Maade som Japanerne. De lader Markerne oversvømme af Vand, hvorefter Risen høstes efter de ældgamle Skikke. Agerbrugets vigtigste Trækdyr er Oksen.

PAA ØEN BORNEO er adskillige af Malajerne endnu Hovedjægere. De ser baade drabelige og maleriske ud, naar de drager i Kamp med deres ejendommelige Sværd: Kris'en.

PÆLEHUSENE er meget smukt udstyret og rigt prydet med ejendommelige Ornamente. Der findes specielle Forraadshuse, Dødshuse, Gæstehuse, Festhuse og bl. a. ogsaa Huse, hvor kun de unge Mænd sover.

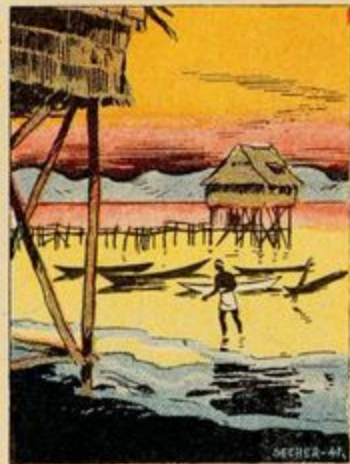
MALAJERNE er meget musikalske og elsker Dansen, der bestaar i en Række rytmiske Bøjninger og graciøse Armbevægelser. Danserinderne er klædt i smukke, farvestraalende Batikdrakter.

NAAR MALAJERNE JAGER i Tropeskoven, bruger de et Bam-busror til Udskydning af Pile. De er meget dygtige og rammer sikkert paa 20-25 Meter.

ORDET AMOK er specielt malajisk og er Betegnelsen for dette Folkeslags hæderligste Maade at begaa Selvmord paa. Naar en Malaj gaar amok, overfalder han uden Persons Anseelse alle dem, han møder paa sin Vej. Han jages af sine Bysbørn, indtil han er blevet lagt i Lænker og gjort uskadelig.

MALAJERNES største Forlystelse er Hanekampen og at tygge Betel. De holder ogsaa meget af Søns friske Liv, der for dem er baade Leg og Arbejde.

DEN GYLDNE SKAT

Jeg mødte en Dag Per paa Gaden. Jeg kendte lidt til ham, dengang han boede ude i Odsherred, og nu var hans Forældre flyttet ind til Byen.

— Uh, hvor er her kedeligt, sagde han.

— Hvad bestiller du da?

— Jeg gaar i Skole, saa læser jeg Lektier, saa leger jeg, men kun lidt, for jeg kender ikke saa mange. Jeg vilde gerne i Biografen en Gang imellem, men det koster jo Penge, og Far siger, at jeg skal spare paa Lommepengene og bruge dem til noget, jeg har Gavn af.

— Læser du ikke noget, spurgte jeg.

— Joeh, Bladene, og ... næh, det er vist ikke meget, jeg læser, vi har jo ikke saadan med Bøger derhjemme.

— Jamen du kan da laane paa Biblioteket.

— Biblioteket, nej, der er da saa kedeligt, og de har jo heller ikke Bøger for mig.

— Hvem har fortalt dig det ... naah, dine Legekammerater! Saa skulde du nu se dig om efter nogle bedre Legekammerater, og saa skulde du nu en Dag gaa hen paa Biblioteket. For du aner allsaa ikke, hvad der ligger og venter paa dig.

Og saa løb Per sin Vej ...

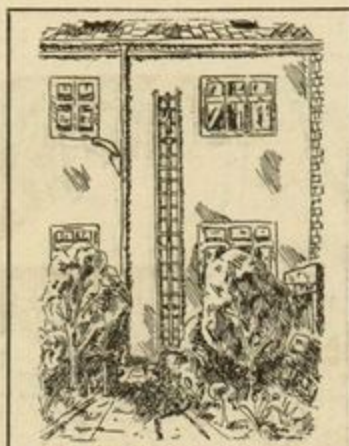
Jeg mødte ham en Aften henne paa Kommunebiblioteket. Det var ikke den Per, der gik og kede sig i Byen, han var helt op-

slugt af det, at han nu kunde faa alle mulige Bøger, baade i Læsesalen, hvor der var Pladser for Skoledrenge som han, og at han ogsaa kunde tage Bøger med hjem.

Per fortalte, at han havde været lidt bange for at gaa hen paa Biblioteket, men hans Mor havde sagt, at det var godt, hvis han vilde gøre det, og de var jo slet ikke skrappe ... sagde han. Der var en Mand og et Par Damer, som havde været saa flinke og spurgt ham, hvad han helst vilde læse om, og da han ikke kunde komme paa det, remsede de en hel Masse Bøger op, han gerne vilde have fat i.

Per trak mig rundt mellem Reolerne og viste mig, hvor de Bøger stod, han var særlig glad for ... og saa løb Per igen. Ikke for at drive Tiden bort, men der var »noget«, han gerne vilde kikke paa, inden han skulde hjem med de to Bøger, Bibliotekaren havde lagt tilside til ham.

Da jeg stod henne ved Disken for at faa mine egne Bøger, sagde Bibliotekaren: — Hvor er det morsomt at hjælpe Drengene og Piger med deres Læsning. De, der virkelig vil noget, kommer og spørger os, og vi svarer dem, for saa vidt vi da kan. Bare endnu flere kunde finde herhen. Vi har jo her en gylden Skat, ikke forbeholdt enkelte udvalgte, men en Skat der kan tages af hver, der har Lyst og Vilje.

KNUDS TEGNING
af sit eget Hus

Mellem de mange indsendte Tegninger af »Mit eget Hus« har vi udvalgt en af de pæneste, der hidtil er kommet. Den er af Knud Jensen, Horsens. Hvis Knud ikke kommer mellem de præmierede, faar han en Opmuntringspræmie.

Husk, at I med Tusch eller Farve skal tegne jeres eget Hus, at Far eller Mor skal attestere at det er jer selv der har udført Arbejdet. Send Tegningen med Angivelse af Alder og nøjagtig Adresse inden den 11. November til Børnenes Frikvarter, Brugsforenings-Bladet, Njalsgade 15, København S.

Modelflyvere

Ifølge det nye »Modelflyve-Blad« og »Opdriften«, der fornylig er sammensluttet i et Blad til Varetagelse af jeres Interesser som Udøvere af den spændende Modelflyvesport, har der været afholdt et morsomt Modelflyvestævne i Fuglsølejren i Dagene den 28.—30. Juli, hvori deltog 37 »Flyvere« fra hele Landet med et lille Hundrede Modeller.

Der var arrangeret en Udstilling af de mange flotte Maskiner, men Interessen samlede sig naturligvis i særlig Grad om de spændende Konkurrencer, som kunde opvise meget fine Resultater i Retning af Højderekorder og Flyvetider. Hvis der er Modelflyvere, der arbejder paa egen Haand og gerne vilde have Forbindelse med een af de mange Klubber, der findes her i Landet, kan I paa Bagsiden af foranævnte Blad finde samtlige Adresser paa alle de Foreninger, der er tilsluttet Dansk Modelflyve Union.

Det er berigende og udviklende for jer at udveksle Tanker med Kammerater, der har samme Interesser som jer selv — og saa, naar disse Interesser som i dette Tilfælde bibringer sine Udøvere en Mangfoldighed af »Flyvegriller«.

PISTEN har tegnet Lillebror og hans Hund. — Kirsten faar sendt en Opmuntringspræmie.

Oplevelse paa Kalo

En Dag i September tog jeg min Cykel og kørte over til Kalo, hvor jeg vidste, at man udgravede Slotsruinen.

Da jeg kom derover, lige ved Middagstid, saa jeg en Geolog arbejde paa Udgravningsstedet, han viste mig nogle af de Ting, der var fundet, og gav mig endog nogle med hjem. Det var krumme Vildsvinetænder, Knogler af Vildsvin og store Knude-tænder. Men det var ikke de allerbedste Ting, jeg fik, for dem skulde han selv have.

Jeg var ogsaa inde i Taarnet, hvor man kun kan komme gennem et lille Hul.

Senere fik jeg et Indtryk af, hvor stor Halvoen er, ved at jeg gik langs med Strandkanten hele Halvoen rundt.

— Saadan gik en dejlig Septemberdag for mig. — K. M.

Det er Kai, som bor i Aarhus, der har sendt denne Beskrivelse, han faar en lille Opmuntringspræmie for sit Brev med de mange interessante Tagtægter.

Afsted gaar videre den muntre Tur. Nu skal vi til Giraffernes Bur.

At spise det koster Giraffer stor Møje, da høje de skabtes, maa dybt de sig bøje.

At vise sin Hale er ikke dannet, med Paafuglen blir det dog noget andet.

Hansemænd, sig mig, ved du i Grunden, hvad Pelikanen gemmer i Munden?

Sild tror jeg nok, men svar mig Far, hvem er Kamel og hvem Dromedar?

Hvorfor staar Storken paa et Ben og sover, ja, her er meget at undre sig over.

DEN TREDIE MULIGHED

(Fortsat fra 675)

Form Forskellen mellem den gamle Liberalismes og den af Andelsbevægelsen kontrollerede økonomiske Friheds Principper.

HVIS Andelsbevægelsen faar Plads til frit at røre sig (og hertil har den Brug for hele Verden), vil den teoretisk — og vel ogsaa praktisk; thi det er kun et Lederspørgsmaal — kunne bekæmpe ethvert Forsøg paa at drive Priserne op over et rimeligt Niveau. Den vil — om vi kan tænke abstrakt, og ikke lader os lede paa Vildspor af forvirrende Enkeltheder — fordele Omsætningen mellem to skarpt adskilte Fronter: Producenter og Forbrugere — skabe direkte Forbindelse mellem Tilbud og Efterspørgsel. Det økonomiske Liv vil samle sig om og hvile i en let skelnelig Akse og dybtgående Problemer simplificeres.

Indenfor disse Rammer bliver Omkostningerne en fast, beregnelig Størrelse, ikke det udflydende Begreb, som dækker sig under Handelsavancen og tit tilslører det virkelige Forhold mellem Produktions- og Afsætningspris. Det var i denne »Lomme«, alle de Rigdomme forsvandt, som Liberalismen burde have skænket den samlede Menneskehed.

Ikke saaledes at forstaa, at Andelsbevægelsen ønsker at brede sig ud over alle Omsætningsens Led, dens Interesser er begrænset til dette ene at beskytte Forbrugernes og har ikke til Hensigt for sin egen Skyld at komme det private Initiativ til Livs, naar dette kan finde sig til Rette med en passende Løn i Stedet for en chancebestemt Profit. Den private Handel maa altsaa finde sin Plads Side om Side med Andelsbevægelsens Organer — enten som Formidler af Producent- eller Forbruger-Interesser.

Domineret af denne Dobbeltfront vil Priser og Produktion naturligt finde et fast forankret Leje, og talrige af det økonomiske Livs største Problemer være løst.

MAN kan spørge, om »Forbruger-Fronten« nu er sikret mod monopolistiske Overgreb fra »Producent-Fronten« Side. Selv om der ikke foreligger Eksempler her i Landet, er det teoretisk ikke udelukket, at Producent-Kooperationen kan optræde monopolistisk.

I saa Tilfælde har Forbruger-Bevægelsen to Veje at gaa. Den kan, hvis Handelsvejene i Udlandet staar den aabne, søge de hjemlige Monopolinteresser afbalceret ved Tilbud udefra. Verdensmonopoler

er sjældne. Eller den kan gaa direkte over i »Fjenden« Lejr og selv producere — dyrke Jord om galt skulde være.

Et storslaaet Eksempel paa Forbruger-Bevægelsens Sprængning af et Verdens-Monopol er de nordiske Fællesforeningers Kamp mod Glødelampe-Truften gennem Luma-Forbundet.

Kun een Bevægelse kan, hvis den opfylder Rochdale-Programmets grundlæggende Principper, sige sig fri for Monopol-Interesser under enhver Form, nu og i al Fremtid, nemlig Forbruger-Bevægelsen. At tale om et Forbruger-Monopol er simpelthen noget Vrovl, da vi alle er Forbrugere.

MEN Betingelsen for, at Andelsbevægelsen faar Slagkraft til at reformere det økonomiske Liv, er dens uhindrede Adgang til Verdensmarkedets Rigdomme. I samme Grad som den befries for Statsindgrebenes snærende Baand, vil den i fri Konkurrence med de private Erhverv kunne gribe regulerende og kontrollerende ind paa alle Erhvervslivets Felter. Den vil, som en Slags Generalnævner, forene Liberalismens Fordele med Fællesskabets Soliditet og Massivitet, og saaledes skabe et nyt økonomisk System, hvis Muligheder aldrig har været prøvet i sin fulde Udstrækning.

E. N.

Babys sarte Hud trænger til Fajaco

Fajaco er ikke »Creme« i Ordets almindelige Betydning. Det er Videnskabens nyeste Opfindelse paa Hudplejens Omraade.

Spædbørn bliver let hudløse og irriterede paa »de udsatte Steder« af Fugtighed og Varme.

Fajaco bringer straks Lindring og gengiver rød og irriteret Hud den naturlige Blødhed og Smidighed.

Fajaco er patentet og fremstilles her i Landet efter den originale Receipt og under betryggende Kontrol af et hervedende kemisk Laboratorium.

Fajaco koster Kr. 0,80 og 1,60 diskret parfumeret. Det er stærkt koncentreret, og derfor skal der kun bruges ganske lidt hver Gang.

Fajaco faas i Brugsen.

A/S Fajaco, P. Skramsgade 23. København K.

Fajaco GLYCERIN

Fremstillingen kontrolleres i Stodighed af Løt's kemiske Laboratorium

Hjælp Naturen...

Daglig Afføring — en Betingelse for Velvære...

Forsom ikke dette Kapitel — det er af største Vigtighed at faa god, rigelig Afføring hver Dag. Een eller to Dr. med. Brandreth's rent vegetabiliske Piller klarer Problemet — blidt, men sikkert. De danner ikke Vane og virker kun i Tyktarmen, saaledes at der ingen Risiko er for Fordøjelsesforstyrrelser. Dr. med. Brandreth's Piller er anbefalet og kendt over hele Verden. Faas kun paa Apoteket. — En Æske med 36 Piller koster Kr. 1,25.

uden Grydelapper —

for Hænderne kommer ikke ind over den brændende Damp, naar De anvender VOSS Sparelaag

ARTFESTSKABET
ERNST VOSS FABRIK
FREDERICIA

En vitaminrig Hostesaft

Decrottes Hostesaft fremstilles ved Hjælp af Gulerodssaft, hvis gode Egenskaber, bl. a. Vitaminerne, alle bevares i den sunde naturlige Form. Decrottes Hostesaft er skattet af Mennesker gennem Generationer som et værdifuldt Hjemmiddel, som ogsaa giver Kraft og Næring baade til Voksne og Børn.

Mange Tusind Hjem over hele Landet skaffer Kgl. dansk Patent
Fabriken »Decrottes«, København F. Tlf. 2613

HOSTESAFT
FAAS OVERALT!

12 nye Romaner

af

Fru Ingeborg
Vollquartz

Paa Opfordring

af mange af vore Læsere har vi besluttet at udsende en ny Serie af Fru Ingeborg Vollquartz's Romaner. Denne Serie indeholder de allerbedste af den yndede Forfatterindes Værker og omfatter:

Petersen og hendes Sestre
Petersen og hendes Børn
Forlovelser i Garnisonen
Gammeldags Kærlighed
Mor er ikke hjemme
Man siger

Hvor der er Kærlighed
Det er de andres Skyld
I Livets Skole
Paa Solsiden
Fornuftgittermaalt
Hendes Penge

Uden Udbetaling!

Kun

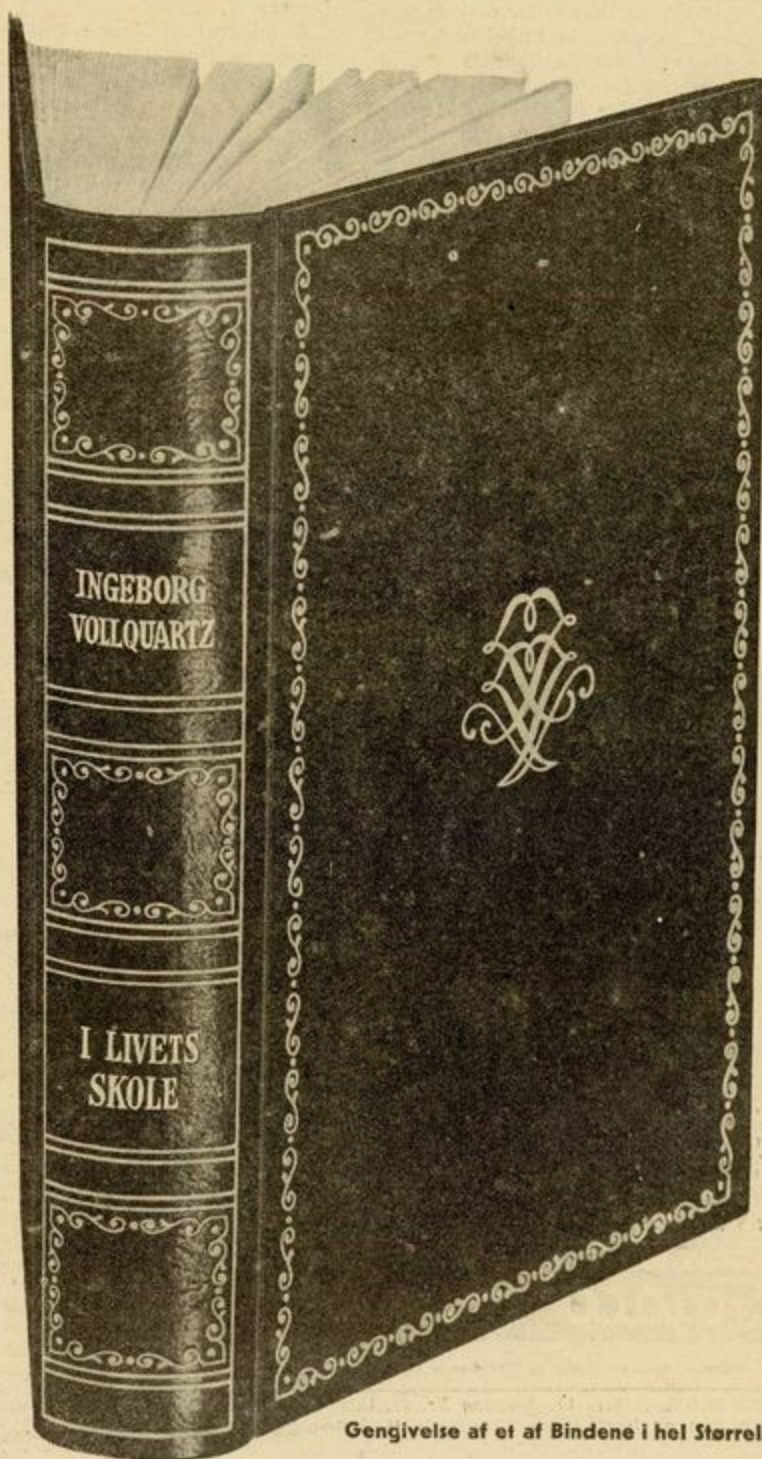
3 Kr. pr. Maaned!

Ved omgaaende at indsende nedenstaaende Bestillingskupon modtager De straks alle 12 Bind. Prisen er den samme som for den tidligere Serie, 3 Kr. pr. Bind, der kan erlægges i 12 maanedlige Rater à 3 Kr. Ved kontant Betaling gives 5 pCt. Rabat.

BESTILLINGS-KUPON	
Underkøbt Læser af »Brugstørelse«-den, bestiller hermed den nye, indbundne Serie af Fru Ingeborg Vollquartz's Romaner omfattede 12 Bind. Værket skal straks tilsendes mig, og Betalingen erlægges jeg i 12 maanedlige Rater à 3 Kr., hvoraf den 1. Rate betales ved Værens Modtagelse. Jeg er indforstået med, at Forlaget først overgaaer til mig, naar hele Beløbet er betalt.	
Navn:	Til
Stilling:	Forlaget „Danmark“
Adresse:	Mynstersvej 4
Ved kontant Betaling gives 5 pCt. Rabat.	København V
Reservet. Postvæsenet:	Brugstørelse, 2/1
	Kan ufranket medlægges i alle Postkasser

Vi modtog dette Brev!

Vi har alle glædet os over de 12 Romaner af Fru Vollquartz, som vi fik for nogle Maaneder siden, men hvorfor udsender Forlaget dog ikke de bedste af Fruens Bøger som »Petersen og hendes Sestre«, »Forlovelser i Garnisonen«, »Gammeldags Kærlighed« og hvad de nu hedder. Jeg venter ogsaa at faa disse Bøger ...
(Navnet)

Gengivelse af et af Bindene i hel Størrelse